

LASOY

ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА
за
ДЕТАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
ЗА ДЕЛ ОД У.Е. "БЕДИЊЕ"
ДЕЛ ОД УРБАН БЛОК 85
Општина Куманово

Вид плански
документ: ДУП

Технички број: 20А/18

март, 2018 година

Предмет	Извештај за стратегиска оцена на животна средина
Вид плански документ	Детален урбанистички план за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово
Одговорно лице	Ана Петровска Дипл. инженер архитект Експерт за стратегиска оцена на животна средина

На барање на нарачателот, фирмата ЛАСОИ ДОО од Скопје го подготви овој Нацрт **ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА** на животната средина за планскиот документ Детален урбанистички план за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово

Извештајот е изработен согласно содржината пропишана во Уредбата за содржина на извештајот за стратегиска оцена на животната средина (Сл.весник на РМ бр.153 од 20.12.2007 год.).

Детален урбанистички план за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово е плански документ за кој се врши стратешка оцена на влијание врз животната средина, согласно *Уредбата за стратегии, планови програми, вклучувајќи и нивните промени, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето* (Сл. Весник на РМ бр. 153/07), член 3, точка 13 (Планирање на просторот и користење на земјиштето).

Целта на овој извештај е да изврши идентификација и анализа на влијанијата врз животната средина од имплементацијата на предвидениот плански документ уште во фазата на неговата подготовка и да предложи соодветни мерки за спречување, контрола и/или компензација на влијанијата.

Извештајот е изработен согласно содржината пропишана во *Уредбата за содржина на извештајот за стратегиска оцена на животната средина* (Сл.весник на РМ бр.153 од 20.12.2007 год.).

Одговорен за изработката на Извештајот за стратегиска оцена е Ана Петровска, експерт за стратегиска оцена на животната средина (дадена е копија од потврдата за положен стручен испит за стекнување на статус експерт за стратегиска оцена на животната средина).

Содржина

1. ВОВЕД	7
1.1 СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА (СОЖС)	7
1.2 ПРАВНА РАМКА.....	8
1.3 СОЖС И ДУП.....	9
1.4 ПОТРЕБА ОД СОЖС.....	11
2. КРАТОК ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА, ГЛАВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ И ВРСКАТА СО ДРУГИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ	12
2.1 ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ	12
2.2 ОПИС НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ	13
2.2.1 <i>Постоечка состојба во планскиот опфат</i>	13
2.2.2 <i>Плански концепт во планскиот опфат</i>	18
2.3 ГЛАВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	22
2.4 ВРСКА СО ДРУГИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ	23
2.5 ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ОБЕМОТ.....	31
3. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНА СРЕДИНА	34
3.1 ГЕОГРАФСКА ПОЛОЖБА	34
3.2 РЕЛЈЕФ	35
3.3 ГЕОЛОШКИ И ХИДРОГЕОЛОШКИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	36
3.1 ХИДРОЛОШКИ И ХИДРОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ	40
3.4 КЛИМАТСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	42
3.5 ДЕМОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	44
3.6 ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО	44
3.7 КВАЛИТЕТ НА АМБИЕНТАЛЕН ВОЗДУХ.....	46
3.8 БУЧАВА.....	50
4. СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ДУП	51
5. АНАЛИЗА НА АЛТЕРНАТИВИ	53
6. ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	54
6.1 ВЛИЈАНИЕ ВРЗ НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕКОВО ЗДРАВЈЕ	54
6.2 ВЛИЈАНИЈА ВРЗ СОЦИО - ЕКОНОМСКА СОСТОЈБА	54
6.3 ВЛИЈАНИЈА ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА АМБИЕНТИОТ ВОЗДУХ	55
6.4 ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТ НА ПОВРШИНСКИ И ПОДЗЕМНИ ВОДИ	55
6.5 ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПОЧВА	56
6.6 ВЛИЈАНИЈА ПОВРЗАНИ СО УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД.....	56
6.7 ВЛИЈАНИЕ ОД БУЧАВА	57

6.8	ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ФЛОРА И ФАУНА, ПРЕДЕЛ	57
6.9	ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КУЛТУРНО И ИСТОРИСКО НАСЛЕДСТВО	58
6.10	ВЛИЈАНИЕ ОД НЕСРЕЌИ И ХАВАРИИ	58
6.11	ПРЕКУГРАНИЧНО ВЛИЈАНИЕ	58
7.	ПРЕДВИДЕНИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА, НАМАЛУВАЊЕ И НЕУТРАЛИЗИРАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА	59
7.1	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕКОВО ЗДРАВЈЕ	59
7.2	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ СОЦИО-ЕКОНОМСКА СОСТОЈБА	59
7.3	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ КВАЛИТЕТ НА АМБИЕНТЕН ВОЗДУХ	59
7.4	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ПОВРШИНСКИ И ПОДЗЕМНИ ВОДИ	60
7.5	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ ПОЧВА	60
7.6	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО ПОВРЗАНО СО УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД	61
7.7	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО ОД БУЧАВА	61
7.8	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ ФЛОРА И ФАУНА И ПРЕДЕЛ	62
7.9	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ КУЛТУРНО И ИСТОРИСКО НАСЛЕДСТВО	62
7.10	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЈА ОД НЕСРЕЌИ И ХАВАРИИ	63
7.11	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ПРЕКУГРАНИЧНИ ВЛИЈАНИЈА	63
8.	ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	64
9.	НЕ-ТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ	68
10.	ИНФОРМАЦИИ ЗА ОДРЖАНА ЈАВНА РАСПРАВА	72
ПРИЛОЗИ		74
Прилог 1	Документ за регистрирана дејност за изготвувачот	75
Прилог 2	Потврда за положен стручен испит за СОЖС	76
Прилог 3	Листа на учесници на јавната расправа	77
Прилог 4	Објава за одржување на јавна расправа во врска со нацрт извештај за стратeгиска оцена на животната средина	78
Прилог 5	Одлука за спроведување на стратeгиска оцена на влијанија и определување на обемот на стратeгиската оцена на влијанијата	79
Прилог 5	Мислење по нацрт извештај за стратeгиска оцена на животната средина издадено од Министерството за животна средина и просторно планирање	80

1. ВОВЕД

Овој нацрт извештај за стратeгиска оцена на влијанијата врз животната средина се изработува за Детален урбанистички план за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово. За предметниот плански опфат за УЕ „ Бедиње“, дел од урбан блок 85, на снага е важечкиот Детален урбанистички план (ДУП) за У.Е. „ Бедиње “, (одлука бр. 07-492/1 од 26.03.1998год.), кој е изработен пред донесувањето на ГУП, и истиот не е усогласен со важечките одредби на:

- Законот за просторно и урбанистичко планирање (Службен весник на РМ бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16),
- Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на ГУП, ДУП, УПС, УПВНМ, и Регулациски план на ГУП, формата, содржината и начин на обработка на урбанистичко – плански документации и архитектонско – урбанистичкиот проект и содржината, формата и начинот на обработка на Проектот за инфраструктура, (Службен весник на РМ бр.142/15), и
- Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на РМ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17)..

Во важечкиот ДУП на предметниот опфат се предвидува градба на објекти со намена А1 – домување во станбени куќи. Објектите во рамките на опфатот се градени по донесување на важечкиот ГУП, со почитување на маркиците утврдени со важечкиот ДУП. Постојат и објекти кои се изградени со мали поместувања, но истите се легализирани согласно закон. Најголем дел од улиците не се пробиени и не се целосно изведени. Предметниот ДУП се работи заради усогласување со ГУП и важечката законска регулатива.

1.1 Стратeгиска оцена на животната средина (СОЖС)

Стратeгиската оцена на влијанието врз животната средина (СОЖС) за Детален урбанистички план за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово, е постапка со која се проценуваат ефектите од спроведувањето на овој план врз животната средина, здравјето на луѓето, социјалните аспекти и економијата на разгледуваното подрачје. Овие ефекти се анализираат во раната фаза на изработката на планската документација со цел избегнување на значајните влијанија и интегрирање на соодветни мерки за ублажување на овие влијанија.

Постапката се врши преку експертска проценка и проценка на јавноста и тоа:

- Систематска оцена, намалување (ублажување) и следење (мониторинг) на значајните (резидуални) влијанија врз животната средина;
- Вградување на експертски мислења и други наоди на надлежните органи, здруженијата на граѓани, општата јавност и други заинтересирани страни во текот на спроведувањето на процесот на СОЖС.
- Евентуални измени на ДУП, со цел избегнување или намалување на идентификуваните значајни влијанија (доколку е релевантно и изводливо).

1.2 Правна рамка

Изработката на Нацрт Извештајот за стратегиска оцена е согласно обврската за спроведување на постапка за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето, дефинирана во глава X (Оцена на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина) од Законот за животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16). Согласно овој закон, стратегиска оцена се спроведува на плански документи кои се подготвуваат во областа на земјоделството, шумарството, рибарството, енергетиката, индустријата, рударството, транспортот, регионалниот развој, телекомуникациите, управувањето со отпадот, управувањето со водите, туризмот, просторното и урбанистичкото планирање и користење на земјиштето, на Националниот акционен план за животната средина и на локалните акциони планови за животната средина, како и врз сите стратегиски, плански и програмски документи со кои се планира изведување на проекти за кои се врши оцена на влијанието од проектот врз животната средина.

Подзаконски акти кои ја регулираат постапката за СОЖС се:

- Уредба за стратегиите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Службен весник на Република Македонија“ бр. 153/07 и 45/11);
- Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето („Службен весник на Република Македонија“ бр. 144/07);

- Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оценка на животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 153/07);
- Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 147/08 и 45/11);
- Правилник за формата, содржината и образецот на Одлуката за спроведување, односно неспроведување на стратегиска оценка и на формуларите за потребата од спроведување, односно неспроведување на стратегиска оценка („Службен весник на Република Македонија“ бр.122/11).

ДУП за градежна парцела 1 на КП 2007 КО Мислешево вон град – општина Куманово се изработува согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/15, 193/15, 199/14, и 31/16).

Подзаконски документи што ја регулираат областа на просторно и урбанистичко планирање се:

- Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Р.М. бр. 142/15)
- Правилник за поблиската содржина, форма и начин на обработка на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место и регулациски план на генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко-плански документации и архитектонско-урбанистичкиот проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура (Службен весник на Р.М. бр. 142/15).

1.3 СОЖС и ДУП

Постапката за СОЖС се спроведува паралелно со постапката за подготовка на Детален урбанистички план за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово. Клучните заинтересирани страни во процесот на изработка на ДУП и СОЖС се следните:

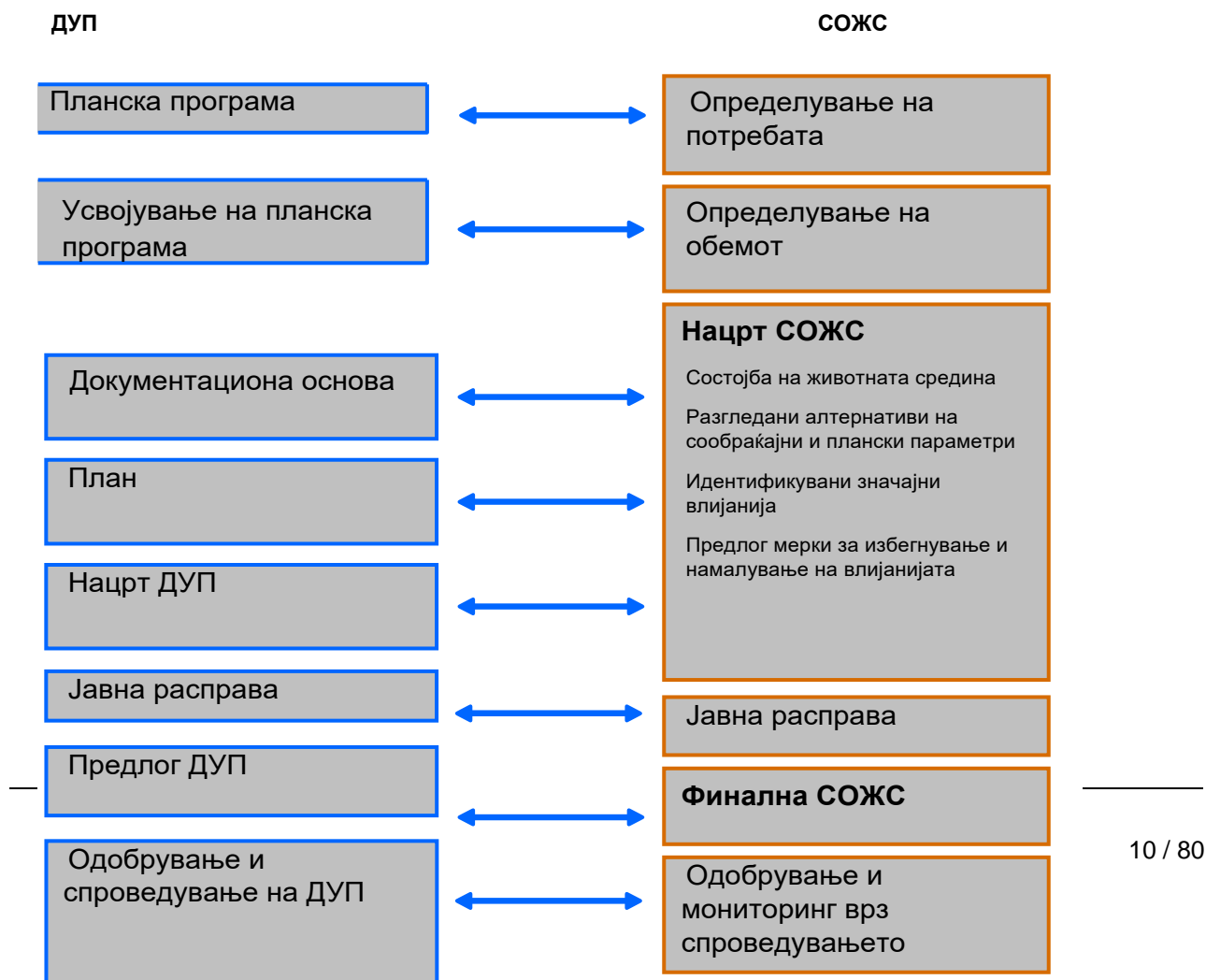
Табела 1 Засегнати страни за СОЖС и ДУП

Локална самоуправа	Државни органи	Јавни претпријатија	Државни агенции и стручни институции
• Општина Куманово	• Министерство за животна средина и просторно планирање	1. МЕПСО 2. ЕВН Куманово	1. Дирекција за заштита и

Локална самоуправа	Државни органи	Јавни претпријатија	Државни агенции и стручни институции
	<ul style="list-style-type: none"> Министерство за транспорт и врски Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство Министерство за култура, национална установа завод за заштита на спомениците на културата Министерство за локална самоуправа Министерство за економија 	<ul style="list-style-type: none"> 3. ЈКП Водовод 4. ЈКП Чистота и зеленило 5. ЈП Пазаришта 6. ЈП Куманово – Гас 7. ЈП Куманово - Паркинг 	<ul style="list-style-type: none"> спасување 2. Центар за управување со кризи

Покрај институциите што имаат влијание врз изготвувањето и спроведувањето на СОЖС и Детален урбанистички план за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово, други засегнати страни се сопствениците на земјиште лоцирано во близина на планскиот опфат, здруженија на граѓани и невладини организации и други претставници на локалните заедници.

Процесот на спроведување на постапката за СОЖС и неговата релација со Детален урбанистички план за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово е прикажан на следната слика:

Слика 1. Процес на СОЖС и ДУП

1.4 Потреба од СОЖС

Изработката на ДУП за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово, како вид на планирање на просторот и користење на земјиштето, подлежи на спроведување стратегиска оцена на животната средина, согласно точка 13 од Уредбата за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Службен весник на Република Македонија“ бр. 153/07 и 45/11). Одлуката за спроведување на СОЖС беше донесена од страна на Градоначалникот на општина Куманово на врз основа на пополнетиот формулар согласно Правилникот за формата, содржината и образецот на Одлуката за спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена и на формуларите за потребата од спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена („Службен весник на Република Македонија“ бр.122/11).

2. КРАТОК ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА, ГЛАВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ И ВРСКАТА СО ДРУГИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ

2.1 Преглед на содржината на планскиот документ

ДУП за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово, согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање (142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16 и 134/16) се состои од:

- I. Документациона основа, и
- II. Планска документација

Документационата основа содржи:

- Географско и геодетска определување на подрачјето на планскиот опфат;
- Историјат на планирање и уредување на подрачјето на планскиот опфат и неговата околина;
- Податоци за природни чинители;
- Податоци за создадени вредности;
- Инвентаризација на изграден градежен фонд и вкупна физичка супраструктура
- Графичка документација

Планската документација содржи:

- Вид на планот и опис на планскиот опфат
- Извод од услови за планирање на просторот
- Планска програма
- Опис и образложение на планско-проектниот концепт
- Ифраструктурни системи
- Мерки за заштита и спасување
- Технички услови и начин на градба
- Услови за изградба
- Графичка документација

При изработката на планот применети се следните методолошки принципи:

- почитување на законските прописи, стандарди и нормативи во планирањето
- рационално користење на земјиштето
- максимално вклопување на инфраструктурата и градбите со теренот
- почитување и надградување на пејсажните вредности, како и оформување на културен пејсаж
- почитување и валоризација на културното и градителското наследство
- подигнување хуманоста во просторот и непречено движење на хендикепираните лица
- вградување заштитни мерки и мерки за заштита и спасување

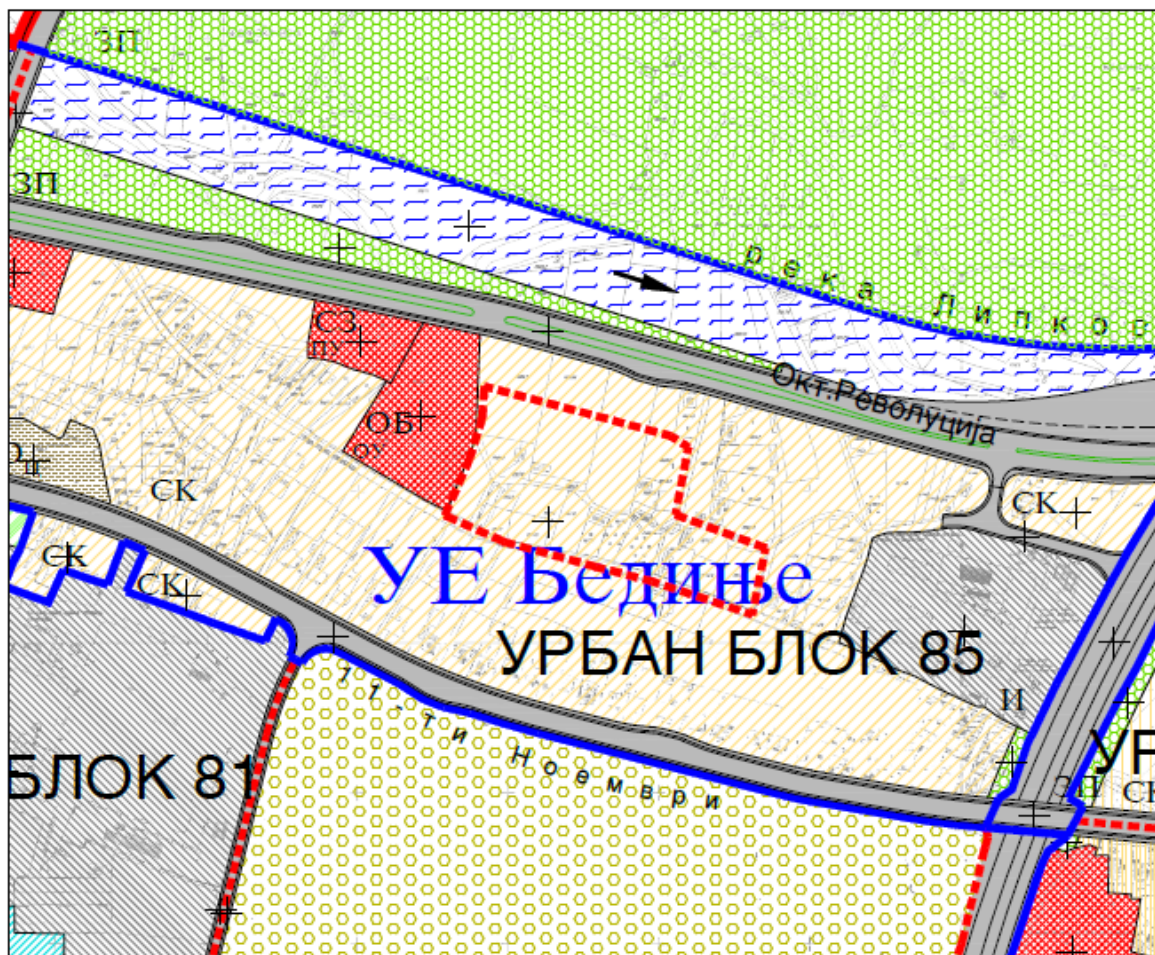
Градежната парцела на која ќе се изведат објекти согласно основната намена (А4) се оформува респектирајќи ги границите на градежната парцела К.П. 2007 во К.О. Мислешево (вон град), општина Куманово. За натамошна урбанизација на формираната градежна парцела ќе биде неопходно да се изработи архитектонско урбанистички проект согласно Законот за урбанистичко планирање.

2.2 Опис на планскиот документ

ДУП за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово е разработен врз основа на Иницијатива поднесена од страна на инвеститорот, Одлука за изработка на Локална урбанистичка планска документација и Планска програма одобрена од страна на општина Куманово. Со Планската програма се утврдени содржините што треба да се реализираат во рамките на планскиот опфат.

2.2.1 Постоечка состојба во планскиот опфат

Локацијата на планскиот опфат согласно важечкиот ГУП е прикажана на слика 2 подолу.

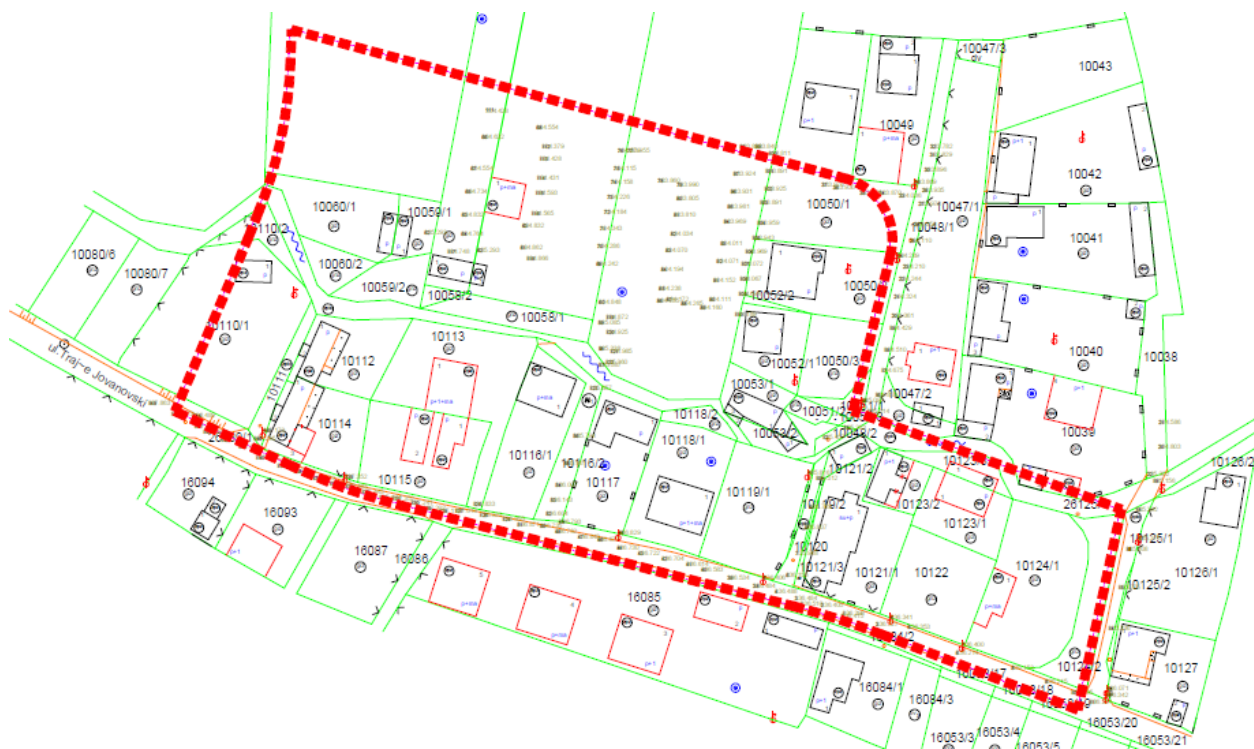
Слика 2 Извод од важечки ГУП

Збирниот графички прилог со нанесени плански решенија од донесени урбанистички планови, со цел согледување на положбата на планскиот опфат, е прикажан на слика 3 подолу.

Слика 3 Поширока локација на ланскиот опфат

Планскиот опфат на предметниот ДУП, зафаќа површина од 16.645,99м².

Слика 4 Ажурирана геодетска подлога за планскиот опфат

Планскиот опфат на кој е вршена потребната анализа за изработка на предметниот ДУП е ограничен со следниве улици:

- на север границата е по осовина на ул. Новопланирана 1;
- на југ по осовина на ул. Трајко Јовановски;
- на исток по осовина на ул. „Новопланирана 1“;
- на запад граница е по осовина на ул. Новопланирана ;

Слика 5 Состојба во планскиот опфат

Постојната намена на користење на земјиштето во планскиот опфат е дадена во табела 2 подолу.

Табела 2 Намена на користење на земјиште во планскиот опфат

НАМЕНА НА ПОВРШИНИ	ПОВРШИНА (м ²)	(%)
Изградено земјиште	9162.76	55.04
НЗ – Неизградено земјиште	5849.06	35.14
Е1 – Суводолица	587.97	3.53
Е1 - Земјена улица	174.64	1.05
Е1 – Асфалтирана улица	871.56	5.24
ВКУПНО	16645.99	100%

Градежен фонд

Планскиот опфат кој е дел од Урбан блок 85 е површина наменета за изградба на индивидуални станбени и деловни објекти. Во рамките на предметниот опфат живеат 82 жители, а бруто густината на планскиот опфат изнесува 50 жители на хектар и нето густина на живеење од 90.11 жители на хектар. Постојат изградени објекти: 23 станбени

куќи (23 станбени единици) и 8 помошни објекти. Согласно допис бр. 21-3424/2 од 29.03.2017 година, добиен од Општина Куманово, сектор за урбанизам, комунални работи и заштита на животна средина и природата – Одделение за урбанизам, на предметниот плански опфат постојат легализирани објекти по основ на правен статус на бесправно изградени објекти и за истите има донесено решение за легализација.

Постојна комунална инфраструктура

Согласно податоците добиени од Јавно претпријатие „Водовод“ Куманово, со допис бр. 10-550/2 од 28.03.2017, на улиците кои се опфатени со овој плански постои делумно изведена водоводна и канализациона мрежа. Постојат изведени водови од водоводната мрежа (о80), на мал дел од улица – Трајко Јовановски, која е на граница со планскиот опфат и изведена канализација (о600), која поминува на дел од улиците Новопланирана 1 и Трајко Јовановиќ.

Електроенергетска и телекомуникациска инфраструктура

Според потврдата добиена од ЕВН – КЕЦ Куманово, (допис бр. 14-2604/2 од 28.03.2017 год.), за постоење на подземни и надземни инсталации на дистрибутивната мрежа во граница на предметниот плански опфат, дадени се податоци за постојните: среднонапонски кабелски вод, подземен СН 20 kV вод и нисконапонски надземен вод 0.4 kV.

Според потврдата за подземни и надземни инсталации на телефонската мрежа со допис бр. 132055/1 од 13.4.2017, на предметниот опфат постојат Т.К. инсталации.

Гасовод

Според податоците добиени од Акционерско друштво ГА-МА, Скопје, на предметниот опфат, не постои изведена гасоводна мрежа.

2.2.2 Плански концепт во планскиот опфат

Планирани содржини

Концепцијата на решението произлегува од постојната состојба и увидот на лице место. Со предложеното решение се задржува намената предвидена во ГУП-от, особено е водена сметка за максимално почитување на катастарските парцели. Процентот на изграденост на локацијата ќе биде во согласност со Правилникот за стандарди и

нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на Р.М. бр.142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17).

Опис и образложение на планскиот концепт

На предметниот плански опфат се предвидуваат следните основни класи на намена:

НАМЕНА НА ЗОНИ	Површина на зони (m ²)	
A1- Домување во станбени куќи	12628.28	75.86%
E2- Комунална супраструктура - Трафостаница	41.12	0.25%
E1 - Комунална инфраструктура - Сообраќај	3976.59	23.89%
ПОВРШИНА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ	16645.99	100%

Со овој план се предвидуваат и компатибилни класи на намена. Согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17), за намена А1 се дозволени следните компатибилни класи на намена:

- Б1 – мали комерцијални и деловни намени Б5 – хотелски комплекси
- В1 – образование
- В2 – здравство и социјална заштита Д3 – спорт и рекреација
- Г2* – само за објекти кои се легализирани согласно закон за бесправно изградени објекти

Со овој ДУП се предвидува компатибилна класа на намена - Б1 – мали комерцијални и деловни намени.

Максимално дозволениот процент на учество на единечна класа на намена во однос на основната класа на намена во планот изнесува за А1 компатибилна е Б1-30%. Максимално дозволениот процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена во планот изнесува за А1 - 30%

2.2.2.1 Инфраструктура

Со изработка на Детален урбанистички план за дел од дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово, ќе се влијае врз димензионирањето на предвидената инфраструктура.

Со изработка на Детален урбанистички план за дел од дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово, ќе се влијае врз димензионирањето на предвидената инфраструктура.

Сообраќајна инфраструктура

Во планскиот опфат сообраќајното решение е дефинирано со предвидениот сообраќај во ГУП и важечки ДУП.

Предвидените сообраќајници се во согласност со Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање.

Основниот сообраќаен систем во планскиот опфат го сочинуваат:

Станбена улица: Профил 1-1

ул."Новопланирана"

ул."Новопланиран 1"

ул." Трајко Јовановски"

- коловоз 2x3.00м = 6.00м
- тротоар 2x1.50м = 3.00м
- вкупно 9.00м

Станбена улица: Профил 2-2

ул."Новопланирана 2"

- коловоз 2x2.75м = 5.50м
- тротоар 2x1.50м = 3.00м
- вкупно 8.50м

Пристапна улица: Профил 3-3

ул." Новопланирана 2"

- коловоз 2x2.75м = 5.50м
- тротоар 1x1.50м = 1.50м
- вкупно 7,00m

Пристапна улица: Профил 4-4

ул." Новопланирана 2"

- коловоз 2x2.75м = 5.50м
- вкупно 5,50м

Печачка патека: Профил 6-6

- 3-4м

Во овој ДУП се барани нови економски решенија за задоволување на потребите на сообраќајот, но во рамките на сообраќајните и техничките нормативи.

Во планскиот опфат кој е предмет на изработка на овој ДУП, внесени се траси на сообраќајниците согласно важечкиот ГУП за град Куманово, а нивниот профил е усогласен со важечкиот правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање.

Нивелациското решение изработено е во важечкиот ГУП, како и во важечкиот детален урбанистички план и истото е превземено и применето во ДУП за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово. Проблемот на стационарниот сообраќај ќе се решава во рамките на сопствена парцела со почитување на потребен број на паркинг места, како основен услов за изградба до максимално дозволената висина и површина за градба. Истите ќе се пресметуваат согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр.142/15,217/15,222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16).

Водоводна мрежа

Согласно постојните важечки прописи за проектирање на комунална инфраструктура, изработени се основни решенија на ваков вид на објекти, усогласени со постојната инфраструктурна мрежа, како и со предвидената водоводна инфраструктура, согласно главните проекти за изградба на идна водоводна мрежа на град Куманово. Објектите се приклучени и се снабдуваат со санитарна, технолошка и противпожарна вода преку градската водоводна мрежа.

Предвидено е секундарната градска водоводна мрежа да биде од затворен -прстенаст тип, со соодветни приклучоци на примарната мрежа.

Сите понатамошни активности, изборот на нов приклучокот, големина на инфраструктурата, треба да биде во согласност со ЈП Водовод, Куманово.

Местоположбата на водовите од водоводната мрежа се предвидува да биде под тротоарите и зелените површини.

Фекална канализација

Местоположбата на канализационите водови е предвидена да биде под сообраќајниците, со длабина која ќе овозможи нормално опслужување на корисниците. Димензиите на канализационите цевки, со точни отпадни количини на отпадни води ќе се дадат во проектите, а ќе бидат во граници до Ø600. Исто така треба да се извршат пресметки со кои пресметки ќе се добијат наклони на канализационите цевки. Канализационите цевки ќе бидат од сепарационен тип, а ќе се вливаат во градската канализациона мрежа.

Енергетска инфраструктура

Во граници на предметниот плански опфат постојат легално изградени објекти, со извршени приклучувања на постојната електрична мрежа.

Сите активности за задоволување на потребите од проширување на енергетските карактеристики на објектите во рамките на планскиот опфат се во надлежност на EVN Македонија АД Скопје, КЕЦ Куманово.

Се предвидува дислокација на надземен Н.Н. 0,4KV вод и издавање на услови за градба на објекти кои се опфатени и навлегуваат во заштитен појас на истите, ќе бидат условени со дислокација на водовите. Пред изградба на објекти во градежни парцели Г.П. 11, 12, 13 и 21, на основни проекти за изградба за истите, треба да се даде согласност од EVN Македонија АД Скопје, КЕЦ Куманово.

На градежна парцела бр. 40 се предвидува нова локација за изградба на трафостаница со димензии 5x4 метри.

Телекомуникациска инфраструктура

Пресметки се изведени согласно техничките нормативи за одредување на вкупниот број на телефонски приклучоци - на секоја субјект или станбена единица и припаѓа еден телефонски приклучок. За предметниот плански опфат изведено е приклучување на постоечките објекти, кои се обезбедени со комплетна телефонска мрежа која ги задоволува потребите на објектите. Телефонската инсталација треба да ги задоволува критериумите за урбана градска средина. Сите идни планирања и развој на телефонската инсталацијата, треба да се планира и изведе со издадена согласност од А.Д. Македонски телекомуникации Куманово.

2.3 Главни цели на планскиот документ

Покрај општите цели и задачи коишто произлегуваат од планските документи од повисоко ниво (Просторен план на РМ), како и од Законот за просторно и урбанистичко планирање, со реализацијата на планскиот документ ќе се постигнат следните посебни цели:

- Урбанизирање на планскиот опфат за кој постои претходна урбанистичка документација;
- Изработка на ДУП за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово со површина на планскиот опфат од 16.645,99м².
- Планскиот опфат и понатаму да се развива и усмерува според потребите на инвеститорите кои се иницијатори за Измена и дополна на Детален урбанистички план, а во согласност со сите законски акти и Правилници.

2.4 Врска со други плански документи

Поставувањето на планските концепции и решенија се базираат на важечкиот ГУП за град Куманово.

ДУП за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово, е во се усогласен со Просторниот план на Република Македонија. спрема тоа, превземени се и неговите стратешките определби. Имено, основната стратешка определба на Просторниот план на Републиката е остварување на повисок степен на вкупната функционална интегрираност на просторот на државата, како и обезбедување услови за значително поголема инфраструктурна и економска интеграција со соседните и останатите европски земји.

Имплементацијата на планскиот документ е во функција кон остварување на целите на следните законски акти и стратешки документи:

- Закон за животна средина
- Национален акционен план за животна средина (НЕАП)
- Просторен план на РМ
- Програма за развој на Северо-источниот плански регион
- ЛЕАП за општина Куманово
- Други стратешки и плански документи од важност за ДУП

Табела 3 Врска на имплементацијата на планскиот документ со законски акти и стратешки документи

ЗАКОНСКИ АКТ	ЦЕЛИ
Закон за животна средина	<ul style="list-style-type: none"> – Зачувување, заштита, обновување и унапредување на квалитетот на животната средина; – Заштита на животот и на здравјето на луѓето; – Заштита на биолошката разновидност; – Рационално и одржливо користење на природните богатства и – Спроведување и унапредување на мерките за решавање на регионалните и на глобалните проблеми на животната средина.
Национален акционен план за животна средина (НЕАП)	<ul style="list-style-type: none"> – Постигнување на одржлив економски развој
Просторен план на РМ	<ul style="list-style-type: none"> – остварување на повисок степен на вкупната функционална интегрираност на просторот на државата, – обезбедување услови за значително поголема инфраструктурна и економска интеграција со соседните и останатите европски земји – усмерување на развојот на одделни области и краеве според реалните можности, особености и потенцијали, – заштита на околината со намалување на емитираните штетни материји преку подобрување на енергетската ефикасност.
Стратегија за регионален развој	<ul style="list-style-type: none"> – Рамномерен и одржлив развој на целата територија на Република Македонија, заснован врз моделот на полицентричен развој; – Намалување на диспаритетите меѓу и во рамките

ЗАКОНСКИ АКТ	ЦЕЛИ
	<p>на планските региони и подигнување на квалитетот на животот на сите граѓани;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ревитализација на селата и развој на подрачјата со специфични развојни потреби. – Зголемување на конкурентноста на планските региони преку јакнење на нивниот иновациски капацитет, оптимално користење и валоризирање на природното богатство, човечкиот капитал и економските особености на планските региони; – Зачувување и развивање на посебниот идентитет на планските региони, како и нивна афирмација и развој;
<p>Програма за развој на Североисточниот регион</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Стратешка цел 1: Да постигнеме економски раст поголем од економскиот раст на државата во целина – Стратешка цел 3: Да инвестираме во нашите потомци преку заштитата на животната средина во регионот – Стратешка цел 5: Да го подобриме животот во регионот преку искористување на можностите за рурален развој и развој на туризмот – Стратешка цел 6: Да придонесеме кон подобрување на квалитетот на живеење во регионот преку развој на социјалната инфраструктура и услугите
<p>Национална стратегија за одржлив развој</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Одржлива интеграција на туризмот, шумарството, земјоделството и индустрискиот сектор со одржлива поддршка од енергетскиот сектор, инфраструктурата и секторот за транспорт. – Продолжување на процесот на апроксимација кон ЕУ користејќи одржлив пристап и дефинирање на

ЗАКОНСКИ АКТ	ЦЕЛИ
Стратегија за управување со цврст отпад	<p>индикатори за одржлив развој</p> <ul style="list-style-type: none">– усогласување на политиката и законодавството во доменот на управувањето со отпадот во врска со политичката согласност во општеството и барањата на економската средина за соработка;– воспоставување на ефективна институционална и организациска поставеност во сите фази на реализацијата на новиот интегриран систем за управување со отпадот: планирањето, издавањето дозвол, финансирањето, работењето и примената;– зајакнувањето на човечките ресурси и капацитети во јавниот и во приватниот сектор вклучува ангажирање во текот на воспоставувањето на системот за управување со отпад, како и поттикнување и ангажирање на знаењето,– техничката експертиза и економскиот потенцијал што постојат во земјата;– воведување на стабилни финансиски ресурси и соодветни економски механизми за обезбедување на целосно покривање на трошоците за одржување на интегрираниот систем за управување со отпад во согласност со принципот „загадувачот плаќа“ и со максималните ефекти во врска со инвестициите и со активностите на работењето;– подигањето на свеста на јавноста и свеста на сите инволвирани субјекти во општеството од аспект на разбирањето на нивните улоги, одговорности и обврски во процесот на управување со отпадот и во заштитата на животната средина со цел истите да прифатат значителни промени во практиката на управување со отпадот, од собирањето до

ЗАКОНСКИ АКТ	ЦЕЛИ
	<p>депонирање.</p> <ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="695 338 1459 642">– Воспоставување на систем за собирање податоци/информации за изворите, природата, количествата и судбината на тековите на отпадот, како и за капацитетите за обнова на материјали/енергија и за депонирање на отпадот и обезбедување на потребниот пристап на јавноста до истиот;<li data-bbox="695 663 1459 1010">– воспоставување на технички современ систем за управување со отпад кој зема предвид различни технички решенија во поглед на избегнувањето на отпадот, намалување на неговиот потенцијал на опасност и негово намалување на изворот, искористување на материјал/енергија и преработка на отпадот и безбедно депонирање на стабилизираниот остатоци во согласност со<li data-bbox="695 1031 1459 1335">– „најдобрата остварлива опција од аспект на заштита на животната средина“ со цел да се зачуваат необновливите природни ресурси и да се сведат на минимум емисиите и негативните ефекти од процесите на третман/депонирање на отпадот врз животната и природната средина, како и врз здравјето на населението;<li data-bbox="695 1356 1459 1608">– примена на ефикасни и исплатливи техники за управување со сепарираниот текови на отпадот преку учество на приватниот сектор со цел да се постигне стапка од 100% на собирање на отпадот и оптимално ниво на искористување на материјалите/енергијата од отпадот;<li data-bbox="695 1629 1459 1751">– воведување на депонии за опасен и за неопасен отпад и други капацитети за депонирање на отпадот во согласност со современите стандарди

ЗАКОНСКИ АКТ	ЦЕЛИ
	<p>со цел да се спречи појава на нови оптоварувања на животната средина;</p> <ul style="list-style-type: none"> – постапно затворање и/или санирање на постојните комунални одлагалишта за отпад и/или индустриски еколошки жаришта според инвентар на оптоварувања на животната средина и соодветни критериуми коишто особено ги земаат предвид негативните ефекти и ризици за животната средина, идното искористување на физичкиот простор, трошоците за санација и прифатливоста за населението.
<p>Национален план за управување со отпад (2009-2015) на Република Македонија</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Искористување на органскиот отпад како замена за извор на енергија и намалување на емисиите на стакленички гасови; – Регионално управување со отпад преку сегрегација на опасните и неопасните фракции на отпад на изворот и нивно рециклирање, третман и финално отстранување на безбеден начин. – решавање на проблемите со отпадот на изворот, според принципот на „одговорност на имателот за создадениот отпад“ – воспоставување на систем за сепаратно собирање и преработка на корисните состојки во селектираниот отпад и искористените производи според принципот „одговорност на производителот“; – искористување на полезните состојки на отпадот како замена за необновливите природни ресурси и намалување на емисиите на стакленички гасови; – постапно воспоставување на рационална мрежа на капацитети за управување со отпад за околу 8,7 милиони тони комунален, индустриски,

ЗАКОНСКИ АКТ	ЦЕЛИ
	<p>земјоделски, медицински и други видови опасен и неопасен отпад, особено преку сегрегација на опасните и неопасните фракции на отпад на изворот и нивно одделно третирање и финално депонирање;</p> <ul style="list-style-type: none">– подобрување на ефикасноста на собирање на комуналниот цврст отпад;– депонирање на целокупниот собран комунален цврст отпад на депонии што се претходно приспособени или во согласност со стандардите на ЕУ;– приоритетно започнување и спроведување на проектите поврзани со управувањето на високо ризичниот медицински отпад и животинските нус-производи и индустрискиот опасен отпад;– депонирање на стабилизираниите, нереактивни остатоци од процесите на третман на отпад на депониите како крајна цел;– затворање/санација на постојните нестандартни комунални депонии и санација на контаминираниите локалитети и други оптоварувања на животната средина;– рационално и еколошки безбедно користење на земјиштето и заштита на природното и културното наследство.
Национална стратегија за инвестиции во животната средина	<ul style="list-style-type: none">– Стратегијата се стреми кон остварување на одржлив економски и социјален развој, преку зголемување на конкурентноста и интегриран пристап за решавање на проблемите од животната средина.– Ги посочува областите каде е неопходно да се

ЗАКОНСКИ АКТ	ЦЕЛИ
	<p>превземат инвестиции во животната средина</p> <ul style="list-style-type: none"> – Утврдени сектори во кои се неопходни значајни инвестиции за усогласување со европското законодавство се управување со отпад, управување со води (водоснабдување, одведување и третман на отпадни води), како и контрола на индустриско загадување. – Со Стратегијата се утврдуваат мерки за санирање на индустриските жаришта, управување со квалитет на воздухот, како и заштита на климата и природата.
<p>Стратегија за искористување на обновливите извори на енергија во Р.Македонија до 2020 год.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Истражување на потенцијалот со кој располага Македонија за искористување на обновливите извори на енергија – Зголемено учество на обновливите извори и енергетската ефикасност во финалната потрошувачка на енергија. – Подобрување на конкурентноста на економијата заради намалените трошоци за енергија – Разгледување на можности за поттикнување на користењето на биогорива во сообраќајот, во чиста и обработена форма, имајќи ги предвид потенцијалите за обезбедување на соодветно количество на биомаса од домашно потекло и од увоз
<p>Локален акционен план за животна средина (ЛЕАП) на град Куманово</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Заштита на биодиверзитетот – Развој на стопанството – Подобрена урбанизација – Развиен алтернативен туризам – Воспоставена база на податоци за состојба со биодиверзитет

ЗАКОНСКИ АКТ	ЦЕЛИ
	<ul style="list-style-type: none"> – Промоција на природните вредности – Воспоставување на интегрален систем за заштита на природата и биодиверзитетот – Одржливо управување со шумски фонд

2.5 Определување на обемот

По фазата на определувањето на потребата за спроведување СОЖС, се пристапи кон утврдувањето на обемот на СОЖС. Најпрво се утврдија целите на СОЖС врз основа на постојните национални стратегии и планови, важечките закони, како и потенцијалните очекувани влијанија од ДУП за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово. Како резултат на овие анализи, утврдени се следните цели на СОЖС:

Табела 4. Цели на СОЖС

Бр.	Цел на СОЖС
1. Почви и ерозија	
1.1	Да се минимизира загубата на земјиште и ерозијата
1.2	Да се минимизира создавањето на отпад
2. Хидрологија	
2.1	Да се минимизира загадувањето на водотеците при изградба и експлоатација на објектите за домување
2.2	Да се спречат промени на хидролошкиот режим на водотеците при изградба и експлоатација на објектите за домување
2.3	Да се спречи оштетување и нарушување на постојниот систем за одводнување
3. Воздух и клима	
3.1	Да се намалат емисиите од механизацијата и транспортните средства при изградба на објектите за домување
4. Бучава	
4.1	Да се намали бучавата при изградба на објектите за домување
5. Културно и археолошко наследство	
5.1	Да се спречи уништувањена културно и археолошко наследство при изградба на на објектите за домување
6. Економски развој	
6.1	Создавање нови работни места при изградба на објектите за домување

Обемот се утврди по пат на вкрстување на целите на СОЖС со целите на ДУП за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово. а, за да се идентификуваат потенцијалните конфликти и синергии. Релацијата помеѓу целите на СОЖС и ДУП за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово. е утврдена во табела 2,

кадешто неутралниот однос (не постои релација) е означен со (о), синергетскиот однос е означен со (+) додека потенцијалните конфликти се означени со (-).

Табела 5. Синергија, неутрални или конфликтни односи помеѓу целите на СОЖС и ДУП

Цели на СОЖС / Цели на ДУП	Рационално искористување на земјиштето заради изградба на објекти за домување	Искористување на постојна комунална и сообраќајна инфраструктура	Заштита на животната средина, пејсажните и визуелните вредности
Да се минимизира загубата на земјиште и ерозијата	-	+	+
Да се минимизира создавањето на отпад	-	+	+
Да се минимизира влијанието на водните тела при изградба и експлоатација на објектите за домување	-	+	+
Да се спречат промени на хидролошкиот режим при изградба и експлоатација на објектите за домување	о	+	+
Да се намалат емисиите при изградба на објектите за домување	-	+	+
Да се намали бучавата при изградба на објектите за домување	-	+	+
Да се спречи уништување на културно и археолошко наследство при изградба на објектите за домување	-	+	+
Создавање нови работни места при изградба на објектите за домување	+	о	о
Поттикнување на конкурентноста на бизнисите при изградба и експлоатација на објектите за домување	+	о	о

Со обемот се утврдија позначајните области за кои критериумите на СОЖС се спротивни на целите на ДУП за дел од У.Е."Беџине" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово. На тој начин прелиминарно се детерминираа потенцијалните влијанија од ДУП и тоа:

- Загуба на почва и ерозија
- Создавање на отпад

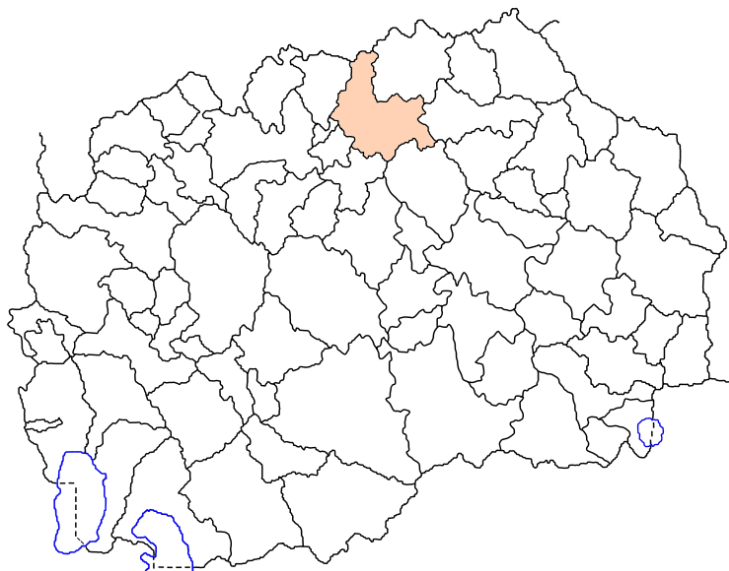
- Влијание врз квалитет на вода и хидрологија
- Влијание врз квалитет на воздух
- Создавање на бучава и вибрации
- Нарушување на пределот и визуелното опкружување
- Влијание врз природно наследство
- Влијание врз културно и историско наследство

Овие влијанија дополнително се анализираат понатаму во овој извештај.

3. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНА СРЕДИНА

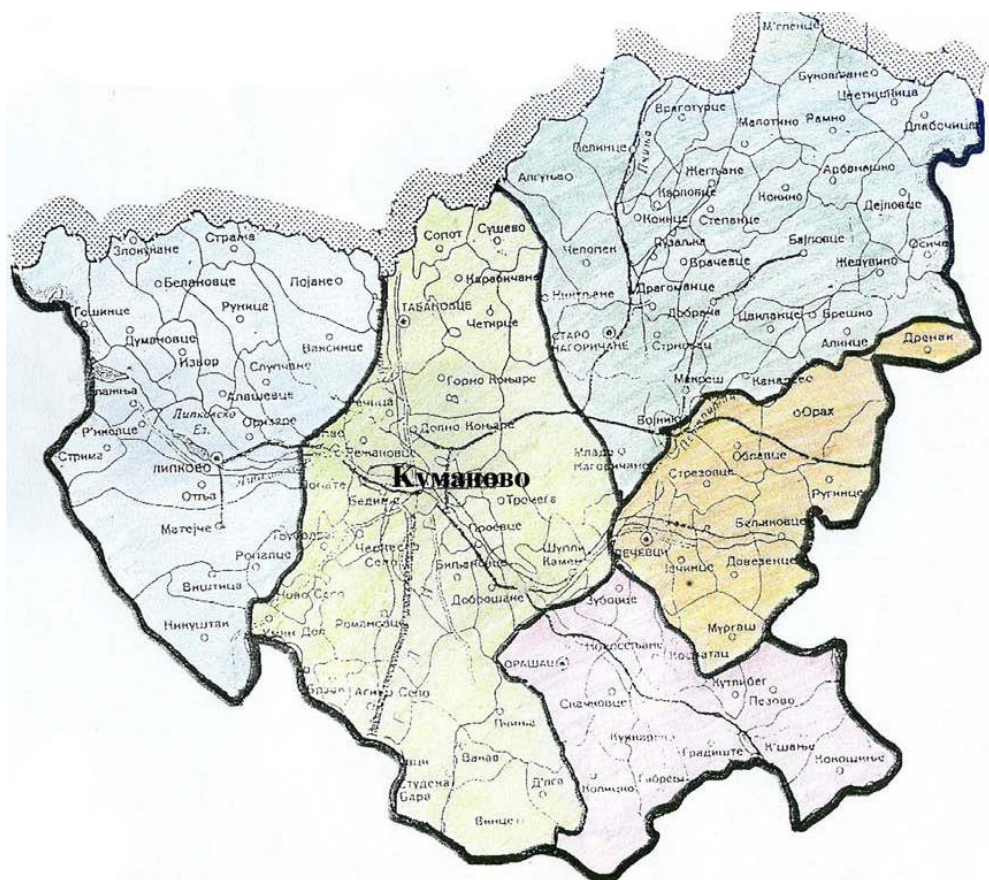
3.1 Географска положба

Куманово се наоѓа на североисточниот, дел на Република Македонија на надморска височина од 340 метри распространето од двете страни на реките Липковка и Којнарка. Првите изворни податоци за населбата Куманово се споменуваат во 1519 год, од патеписните документи во архивот на Република Турција во Истанбул со 52 семејства и околу 300 жители.

Слика 6 Географска положба на општина Куманово

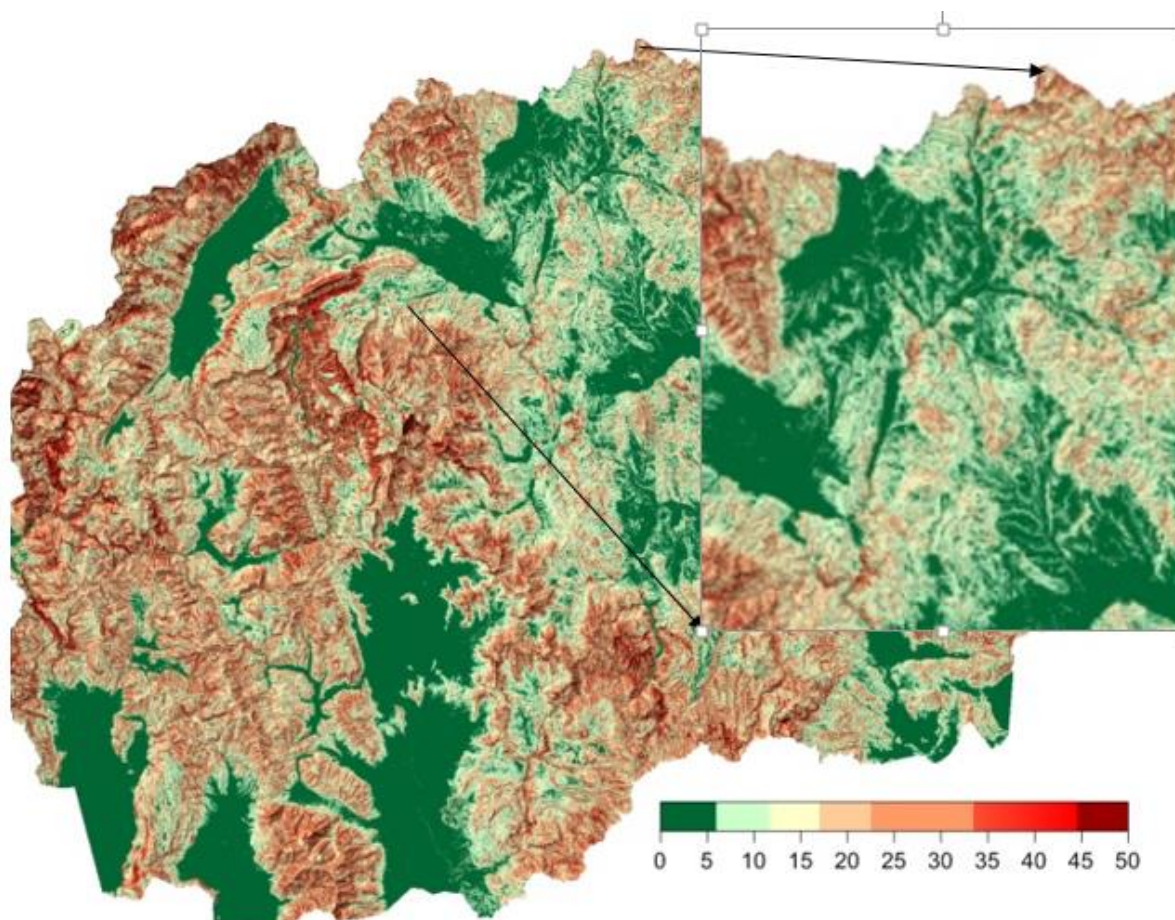
Куманово со околината што гравитира кон него се наоѓа во северниот дел на Република Македонија. Во рамки на наведените граници областа на Куманово, главно, се поклопува со денешната територија на Општината Куманово, што зафаќа површина од 1 212 км². и претставува 4,71% од територијата на Република Македонија.

Слика 7 Населби и патна мрежа во пштина Куманово

3.2 Релјеф

Областа на Куманово од соседните области од западната и северната страна е одделена со делови на стари и грамадни планини. Најзападната точка е во областа на Скопска Црна Гора, западно од Лукарско Маало во с. Гошинце, а крајните источни делови се наоѓаат кај с. Длабочица, одн. источно од него (кота 1126). Од северната до најјужната точка растојанието изнесува 43 км. воздушна линија, а во правец исток-запад растојанието е поголемо и изнесува 50,4 км.

Слика 8 Релјеф на Република Македонија и кумановска котлина

Кумановската котлина е ограничена со водоразделните линии по билата и разгранците на Скопска Црна Гора, Кумановско- прешевската повија, Козјак, Градиштанска Планина и ридестите простори кон Скопската Котлина. Зафаќа вкупно 1315,9 km² од кои на Кумановското Поле му припаѓаат 305,3 km², обично разместени во појасот од 200 до 400 m, со прилично голема површина под ридести простори (587,2km²), кои, во над 90%, се простираат до 600 m надморска височина. Во Кумановската Котлина, како посебни целини, се издвојуваат областите Жеглигово (рамничарските делови околу Куманово), Козјачија или Пчиња (просторот североисточно од Куманово), Средорек (просторот околу вливот на Крива Река во Пчиња) и други помали простори (Маркоски, 2006).

3.3 Геолошки и хидрогеолошки карактеристики

На подрачјето на Кумановската Котлина се среќаваат следните геолошки формации:

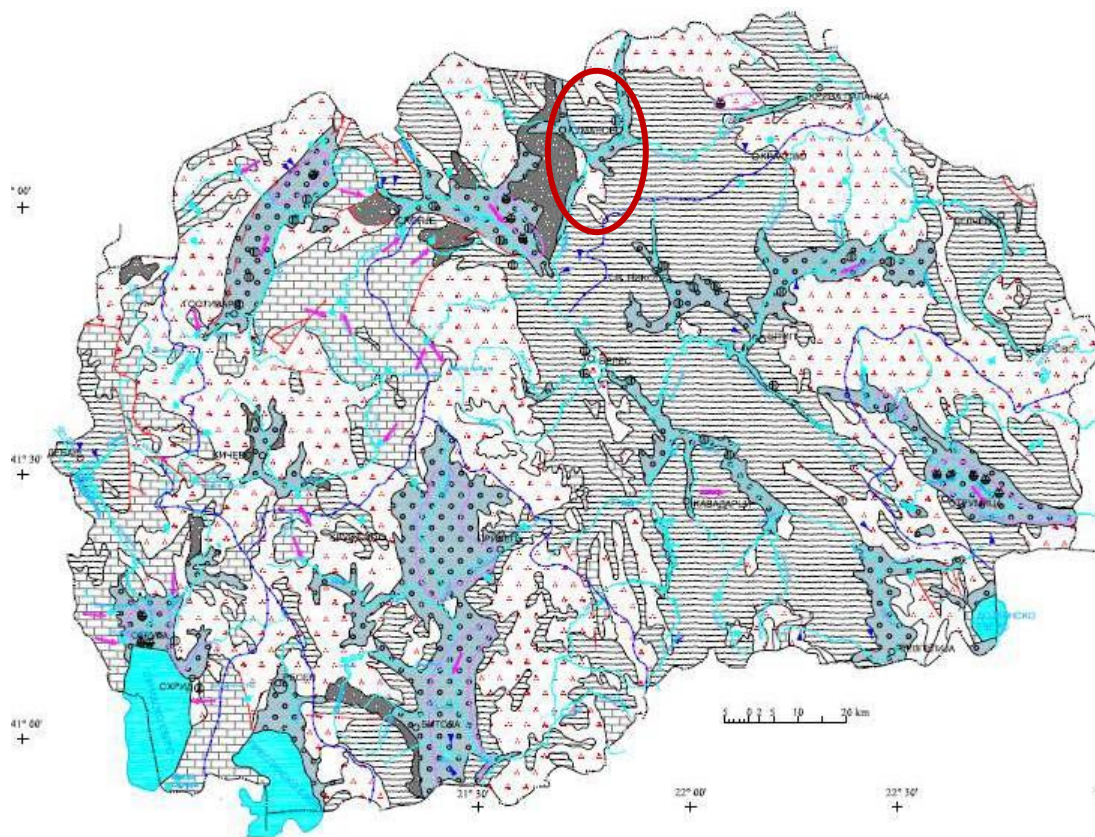
- Билино–Герман– Козјак: флувиоденудациски релјеф, палеовулкански релјеф (на јужна и западна страна на Козјак, од Кокино до Страцин, повеќе купи, некови и една калдера), денудациски релјеф (мали денудациски форми –над с. Страцин).
- Скопска Црна Гора: структурен релјеф (површи, раседни страни, широки била), флувиоденудациски релјеф (длабоки долини и клисури, мали водопади, плавини во подножјето, рецентно-ерозивни форми на јужните страни), фосилен прибрежен релјеф (езерски тераси), на мала површина и карстен релјеф (Липковско, Чучер и др.)

Разновидноста на геолошките, релјефните и вегетациските прилики, а посебно влијанието на човекот и на климатските услови дозволуваат да се сретнат повеќе видови на почви. Територијата на општината се одликува со богатство на различни карпести маси, што значи дека инженерско - геолошките карактеристики се доста различни и во зависност од литолошкиот состав на стената, тектонската оштетеност и свежина.

I – Цукали-Краста зона	V – Српско-Македонски масив
II – Западно-Македонска зона	VI – Краиштинска зона
III – Пелагониски хорст – антиклинориум	1 – Неотектонски депресији
IV – Вардарска зона	2 – Неоген квартерни вулкански области

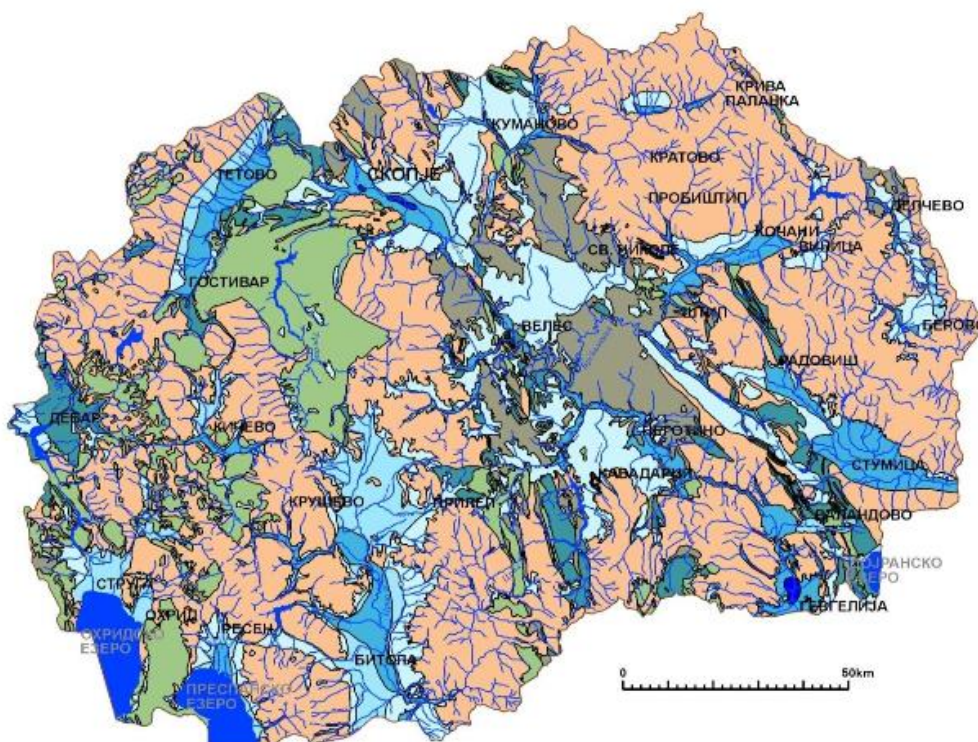
Слика 9 Поважни геотектонски единици во Македонија

Слика 10. Збирна хидрогеолошка карта на Република Македонија

Подземните води на територијата на Македонија се распространети во издани–аквифери и тоа:

- а) во невзани квартарни и неогени литолошки формации со интергрануларна порозност, т.н. збиен тип на издани, и
- б) во карбонатни карпести маси со карстно-пукнатинска порозност, т.н. карстно-пукнатински тип на издани. Хидрогеолошката карта на Република Македонија со хидрогеолошките класи на аквиферите е прикажана на Сликата 10, а водопрпусноста на аквиферите на Сликата 11.

ЛЕГЕНДА:

КЛАСА НА ВОДОПРОПУСНОСТ

11	Терени изградени од неврзани карпи со ниска водопрпусност (делувиум, пролувиум - песолива прашина, прашиност песок, чакал и др.) $K_f = 0.086-0.86 \text{ m}^2/\text{den}$; $T = 15-50 \text{ m}^2/\text{den}$; $Q_{\text{вн}} = 0.5-2 \text{ l/s}$	31,32,33	Терени изградени од карбонатни карпи со висока до многу висока водопрпусност, карстно пукнатински тип на издани 10 карстни појави/ km^2 ; $Q > 10.0 - 1000 \text{ l/s}$; локално $> 1000 \text{ l/s}$; $q_{\text{сп}} \geq 10 \text{ l/s}/\text{km}^2$
12	Терени изградени од неврзани карпи со средна водопрпусност (алувиум - песок; чакал, прашиност песок и др.) $K_f = 0.86-8.6 \text{ m}^2/\text{den}$; $T = 50-300 \text{ m}^2/\text{den}$; $Q_{\text{вн}} = 2-10 \text{ l/s}$	41,42	Терени изградени од ефузивни и други цврсти карпи со средна водопрпусност $Q_{\text{вн}} = 2 - 10 \text{ l/s}$; $Q_i = 2 - 10 \text{ l/s}$; $q_{\text{сп}} \geq 1.5 \text{ l/s}/\text{km}^2$
13	Терени изградени од неврзани карпи со висока водопрпусност (алувиум - песок и чакал) $K_f = 8.6-86.4 \text{ m}^2/\text{den}$; $T = 300-1500 \text{ m}^2/\text{den}$; $Q_{\text{вн}} = 10-50 \text{ l/s}$	60	Терени изградени од различни цврсти карпи слабо водопрпусни до водонепропусни пукнатински тип на издан само локално плитко под површината на теренот со ограничен простор $Q_{\text{вн}} < 2 \text{ l/s}$; $Q_i < 2 \text{ l/s}$; $q_{\text{сп}} \geq 0.2 \text{ l/s}/\text{km}^2$
14	Терени изградени од неврзани карпи со многу висока водопрпусност (крупнозрни чисти чакали) $K_f > 86.4 \text{ m}^2/\text{den}$; $T = > 1500 \text{ m}^2/\text{den}$; $Q_{\text{вн}} > 50 \text{ l/s}$	80	Главно безводни терени локално многу слабо водопрпусни изградени главно од флишвидни и лапоровити седименти

Слика 11. Водопрпусност на аквиферите во Република Македонија

Збиениот тип на издани е распространет на околу 5 000 km^2 , што претставува 19,5% од територијата на земјата. Карстно-пукнатинскиот тип на издани се сврстани обично во класите на висока до многу висока водопрпусност – класи 32 и 33. Овие издани се распространети на површина од 2620 km^2 , што претставува 10,2% од територијата на земјата, од кои 2 520 km^2 се во западниот дел на државата, а само 100 km^2 се во источниот дел.

3.1 Хидролошки и хидрографски карактеристики

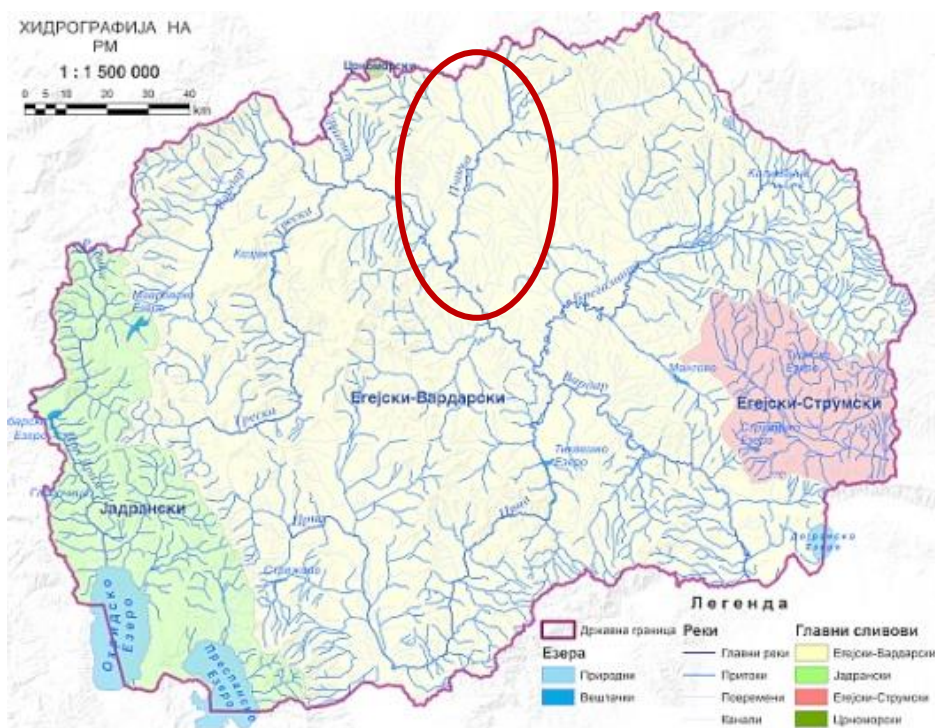
Планскиот опфат се наоѓа во сливното подрачје на реката Пчиња.

Пчиња по е втора должина лева притока на Вардар. Изворот и се наоѓа на територијата на Република Србија, поточно под врвот Бела Вода на планината Дукат на надморска височина од 1.664 м, а во Вардар се влива во Таорската Клисура на надморска височина од 191 м. Вкупната должина на речниот тек изнесува 135 км со среден пад од 10,9 промили. Има сливна површина од 2.840 км² од кои во Р. Македонија 2.317 км² а во Вардар средногодишно внесува 16 м³/с вода. Минималните водни протоци кај Катлановска Бања изнесуваат 1,30 м³/с а максималните 702 м³/с.

Во својот горен тек Пчиња тече низ клисуреста долина со местимични ерозивни проширувања. Најтипична во тој однос е делницата помеѓу Ново Село во Србија и с. Пелинце во Македонија.

Во Кумановската Котлина, Пчиња тече во должина од околу 30 км, има наклон само од 2,5‰, меѓутоа овде ги прима своите две главни притоки Крива Река кај с. Клечевце и Кумановска Река кај с. Доброшане.

Други поголеми притоки на Пчињасе: Бистрица (17,5км), Драгоманска Река (11 км), Петрошница (23 км) и реката Лука (17 км).

Слика 12 Сливни подрачја во Република Македонија

Хидролошките параметри на сливот на **Пчиња** и нејзините притоки се презентирани низ следните прегледи генерирани согласно расположливите податоци за измерени хидролошки параметри на следните хидролошки станици:

Табела 6 Хидролошки станици

Станица	возводно	низводно	растојание	површина	Геог. ширина	Геог. должина
ST 040 Куманово Лип.	Липковска	Кумановска	10	212	42° 08' 24"	21° 45' 31"
ST041Куманово	Коњарка	Кумановска	/	135	42° 09' 16"	21° 43' 21"
ST042 Доброшане	Кумановска	Липковска	1	/	/	/

Табела 7 Претпоставено ниско ниво на проток базирано на минимални годишни регистрирани протоци

Станица ST 035 Катлановска Бања, Пчиња							
Интервал	години	5	10	20	25	50	100

Станица ST 035 Катлановска Бања, Пчиња							
Интервал	години	5	10	20	25	50	100
m ³ /сек	екстремно	0,82	0,42	0,25	0,13	0,00	0,00
	нормално	0,73	0,38	0,27	0,2	0,14	0,11
	минимално	0,7	0,38	0,27	0,21	0,16	0,14

Табела 8 Услови на хидролошките станици

Станица	локација	достапни податоци		услови	поставена	период	
		H	Q			од	до
СТ041 Куманово	Коњарка	+	+	добри	1962	1963	1996
СТ042 Доброшане	Куманово	+	+	не исправни	1969	1970	1996

3.4 Климатски карактеристики

Врз климатските одлики, односно различните вредности на метеоролошките елементи во Куманово, влијание имаат неколку фактори. Според географската ширина и близина на поголемите водени површини, се смета дека во Македонија се чувствуваат топли влијанија. Но, Куманово се наоѓа во северниот дел на Македонија, така што тие влијанија помалку се чувствуваат. До израз доаѓа релативната отвореност на релјефот, што овозможува навлегување на различни воздушни влијанија, особено по Моравско-вардарската долина со меридијански правец на протегање.

Според наведените одлики може да се заклучи дека во Куманово се чувствуваат влијанија на топли и студени воздушни маси, кои условуваат во климатски поглед да се издвојат две годишни времиња, и тоа: студена и влажна зима и топло и суво лето. Од преодните годишни времиња поизразена е есента, понекогаш долга и топла што е одлика на умерено-континентална клима. На околните планини повеќе се изразени одликите на континенталната клима.

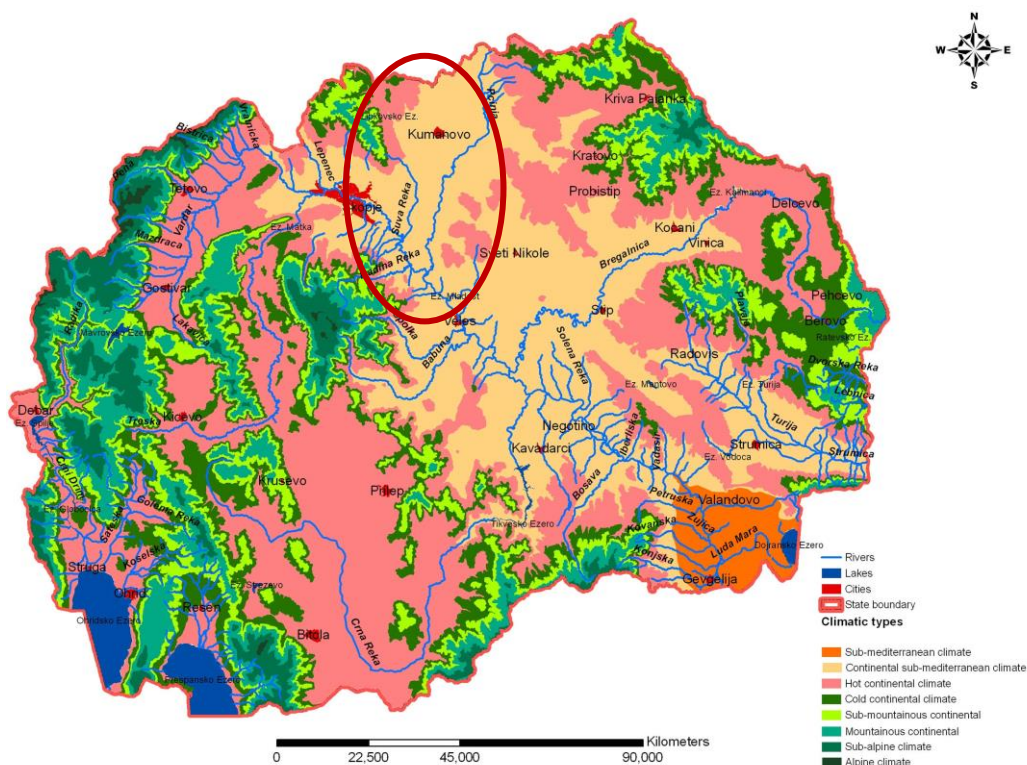
Температурата на воздухот е важен метеоролошки елемент. Нејзината средна годишна вредност изнесува 11,8°C (за Куманово), а на падините на околните планини е пониска, во зависност од надморската висина.

Просечното годишно количество на врнежи во Куманово изнесува 549,3 mm на квадратен метар, според кое спаѓа во второто подрачје во Македонија по сушност. Сушите, најчесто се карактеристични за летните месеци, а може да продолжат и во есен.

Кумановскиот регион се одликува и со изразита ветровитост, најчесто дува северен и помалку северозападен ветер.

Просечната честота на овој ветер изнесува 331%. Средната месечна брзина е различна, а годишниот просек изнесува 3,2 m во секунда.

Просечната годишна сончевина изнесува околу 2.200 часови, а во околниот планински терен таа е поголема. Годишно во Куманово просечниот број (ведри) денови изнесува 84, додека годишно има просечно 97 облачни денови.

Слика 13 Климатска карта на Република Македонија

3.5 Демографски карактеристики

Според бројот на жители во 2002 год. е втор град по големина во Република Македонија зад Скопје. Општина Куманово претставува најголема општина во Република Македонија. Според статистички податоци од пописот во 2002 година градот Куманово брои 76.272 жители од кои:

- Македонци 47.743 (62,60%)
- Албанци 18.278 (23,96%)
- Срби 5.230 (6,86%)
- Роми 4.056 (5,32%)
- Турци 256 (0,34%)
- Власи 108 (0,14%)
- Бошњаци 15 (0,02%)
- Останати 586 (0,77%)

Табела 9 Вкупно население, домаќинства и станови во Република Македонија по општини, Попис 2002

	Вкупно население	Домаќинства	Станови (сите видови живеалишта)
Куманово	105 484	27 984	33 468

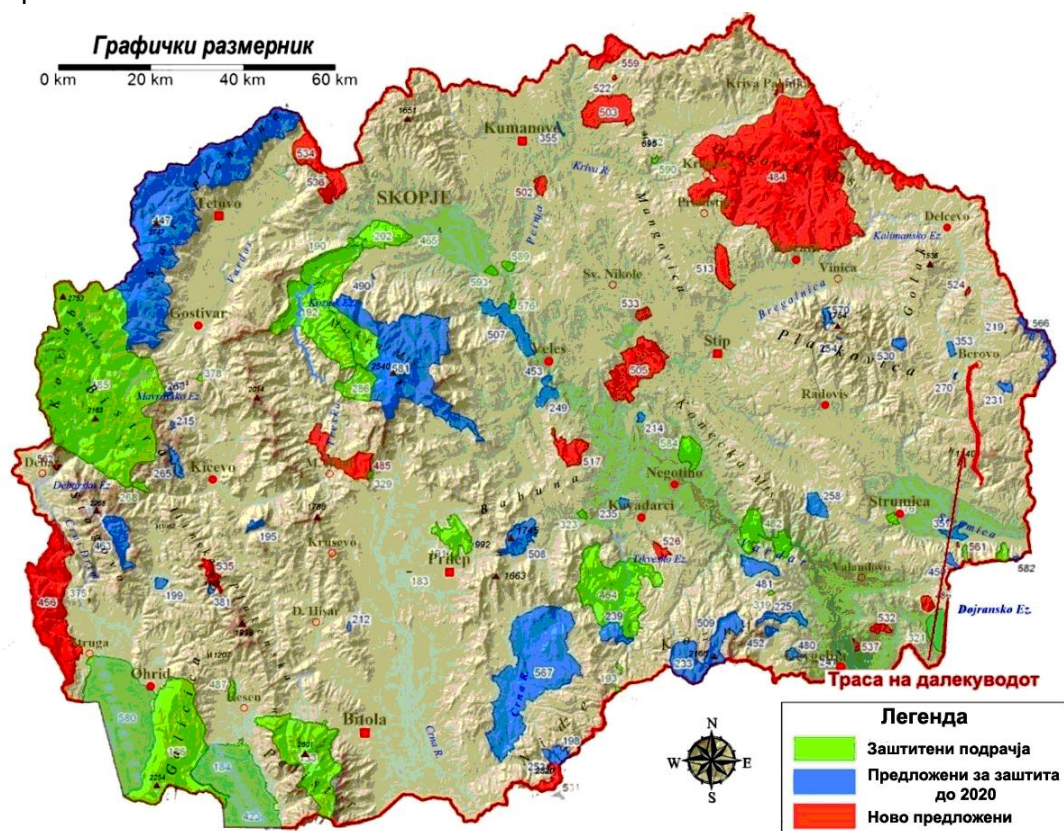
Табела 10 Вкупно население во Република Македонија на возраст од 15 и повеќе години, според економската активност, по општини, според Пописот на населението, домаќинствата и становите 2002

	Вкупно	Економски активни - вкупно	Економски активни - вработени	Економски активни - невработени	Економски неактивни
Куманово	81 571	39 386	21 219	18 167	42 185

3.6 Природно и културно наследство

Природно наследство

На следната слика се прикажани подрачјата предложени за заштита согласно Емералд мрежата.

Слика 14 Емералд мрежа на заштитени подрачја

За подрачјето карактеристична е заедницата 1.as. *Quercus-Carpinetum orientalis macedonicum* Rud. 1939. Не се застапени заштитени, ниту планирани подрачја од интерес за заштита и конзервација.

Културно наследство

Културно наследство е општ термин кој се употребува како назив за сите видови материјални објекти, структури, архитектура, архитектонски целини и историски места кои се создадени во текот на човековата повеќекратна културна традиција.

На територијата на Куманово и Кумановско, постојат следните археолошки локалитети:

- „Прибовце“ с. Бедиње - ископувања 1978 год.
- „Дрезга“ с. Лопате - 1978, 1979 и 1980 год.
- „Костоперска Карпа“ - 1983 и 1987 год.

- „На брег" - 1986 год.
- „Кодра Зулфи" с. Никуштак - 1991 год.
- „Градиште" с. Пелинце - 1989, 1990, 1994 год.

Во планскиот опфат не се застапени подрачја од интерес за културно-историското наследство.

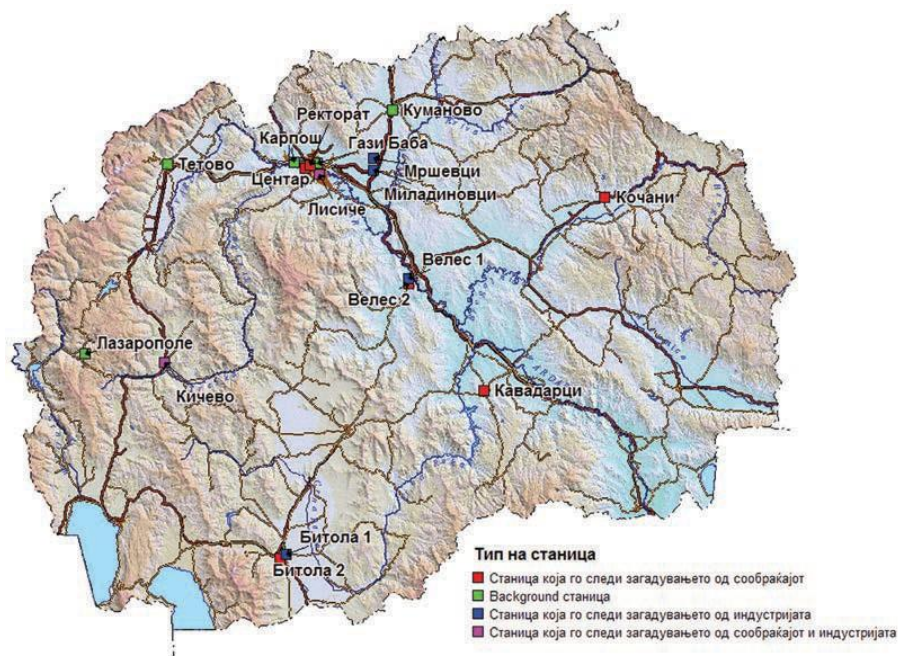
3.7 Квалитет на амбиентален воздух

Мерењето на параметрите, индикатори на квалитетот на амбиентниот воздух во Р.Македонија го вршат три институции кои имаат поставено свои мониторинг мрежи на различни локации. Институциите кои вршат мониторинг се:

- Национална мрежа на Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП);
- Мрежата на Заводот за Здравствена Заштита Скопје (ЗЗЗ) и регионалните подружници за следење на квалитетот на воздухот во поголемите градови во Р. Македонија;
- Мрежата на Управата за Хидрометеоролошки работи (УХМР) која е во рамките на Министерството за земјоделство шумарство и водостопанство.

Мониторинг мрежата на МЖСПП со која управува Македонскиот Информативен центар за Животна Средина (МИЦЖС) е автоматска мрежа за следење на квалитетот на амбиентниот воздух.

На следната слика е претставена поставеноста на станиците за мониторинг на квалитетот на воздухот во Република Македонија.

Слика 15. Распоред на автоматски мониторинг станици за квалитет на воздух во Република Македонија

Како што може да се види од сликата погоре, во подрачјето на планскиот опфат не се застапени мерни станици во состав на националната мониторинг мрежа што ја одржува Министерството за животна средина и просторно планирање.

Граничните вредности за нивоа и видови на загадувачки супстанции во амбиенталниот воздух се дадени во следните табели.

Табела 11. Гранични вредности за заштита на екосистеми и вегетација

Загадувачки материји	Просечен период	Просечен период	Гранична вредност
Сулфур диоксид – SO ₂	Екосистеми	Година зимски период	20 µg/m ³
Азотен оксиди (NO + NO ₂)	Вегетација	Година	30 µg/m ³

Извор, МЖСПП: Годишен извештај од обработени податоци за квалитетот на животната средина (2008)

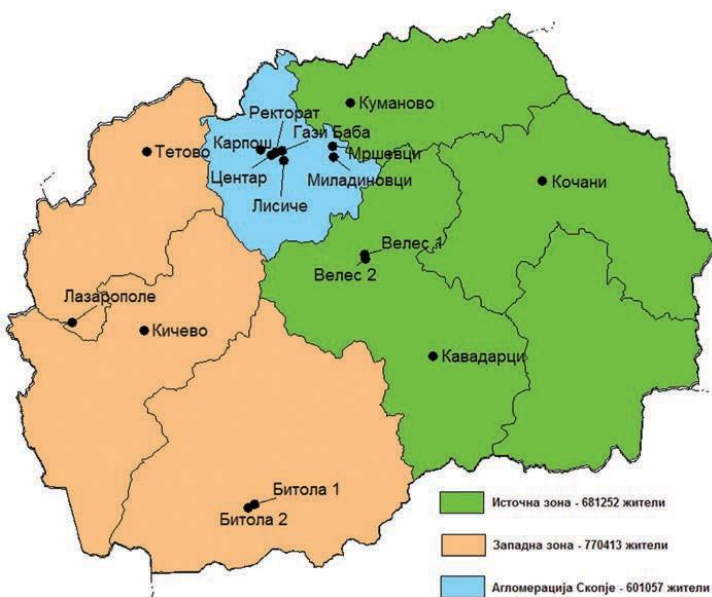
Табела 12. Гранични вредности за заштита на човековото здравје

Загадувачки материји	Просечен период	Гранична вредност која треба да се достигне во 2012 г.	Дозволен број на надминувања во текот на годината	Гранична вредност за 2008 год.
Сулфур диоксид SO ₂	1 час	350 µg/m ³	24	470 µg/m ³
	24 часа	125 µg/m ³	3	125 µg/m ³
Азотен диоксид	1 час	200 µg/m ³	18	280 µg/m ³
	1 година	40 µg/m ³	0	56 µg/m ³
PM10	24 часа	50 µg/m ³	35	67 µg/m ³
	година	40 µg/m ³	0	54 µg/m ³
Јаглероден моноксид	Максимална дневна 8 - часовна средна	10 mg/m ³	0	15 µg/m ³

Загадувачки материји	Просечен период	Гранична вредност која треба да се достигне во 2012 г.	Дозволен број на надминувања во текот на годината	Гранична вредност за 2008 год.
	вредност			
Олово	1 година	0,5 µg/m ³	0	0,9 µg/m ³
С6Н6	1 година	5 µg/m ³	0	0 9 µg/m ³

Извор: Годишен извештај од обработени податоци за квалитетот на животната средина – 2008

Со цел проценка на квалитетот на воздухот, Министерството за животна средина и просторно планирање има воспоставено две зони и една агломерација за основните загадувачки супстанции SO₂, CO, NO₂, NO_x, PM₁₀ и O₃.

Слика 16. Зони и агломерација во Република Македонија

Извор: Годишен извештај од обработени податоци за квалитетот на животната средина – 2008; МЖСПП

Квалитетот на воздухот во поширокото подрачје на проектот на територијата на општина Куманово е доминантно определен од неколку движечки сили - сектори и видови на загадувачи: сообраќајот, индустриските инсталации, организациите / инсталациите кои поседуваат котларници и индивидуалните ложишта.

Кон нарушување на квалитетот на воздухот придонесуваат индустриските инсталации и интензивниот сообраќај, како и домашните ложишта. Домашните ложишта спаѓаат во групата на колективни стационарни извори на загадување на воздухот, од кои емисијата

на загадувачки материи е резултат на употребата на одреден вид на гориво (дрва, нафта, итн.). Притоа, како продукти на согорувањето, во воздухот се емитуваат CO_2 , NO_x , CO и цврсти честички. Загадувањето на воздухот од овој вид извори има сезонски карактер и е актуелен во текот на грејната сезона.

Мониторинг станица - Куманово

Мониторинг станицата е сместена во рамките на дворот на локалната болница. Најблискиот пат е на оддалеченост од околу 26m од станицата. Отворот за земање примероци е на околу 3m над нивото на земјата. Околината е генерално отворена и опфаќа ливада и резиденцијални објекти. Станицата функционира од декември 2002 година.

На истата локација на 2m оддалеченост од автоматската мониторинг станица е поставен и високо волуменски уред за земање примероци за мерење на суспендирани честички со големина до 10 микро метри.

Табела 13 Локација на мерна станица за квалитет на воздух Куманово

Координати на локациите	
Латитуда	42°08'08"
Лонгитуда	21°42'53"
Висина	337

Табела 14 Параметри што се мерат на станица Куманово

Загадувачки супстанции	Метеоролошки параметри
Сулфур двооксид - SO_2 ,	Температура
Јаглерод монооксид – CO	Притисок
Азот монооксид – NO	Влажност
Азот двооксид - NO_2	Правец на ветер
Азотни оксиди – NO_x	Брзина на ветер
Озон - O_3	Глобална радијација
Суспендирани честички со големина до 10 микро метри - PM_{10}	

Спрема месечните извештаи на Министерството за животна средина за резултатите од извршените мерења, повремено се надминати максималнодозволените вредности за поедини параметри што го карактеризираат квалитетот на амбиентниот воздух.

Имајќи го предвид фактот дека просторот околу непосредната локација на проектот е слабо населен, како и близината на Липковска Река долж која е овозможено непречено струење во воздухот, може да се заклучи дека амбиентниот воздух во подрачјето е со ненарушен квалитет и без значајно присуство на загадувачки штетни материи.

3.8 Бучава

На локацијата не се мери бучава.

Во рамките на планскиот опфат нема да се реализира интензивен сообраќај, односно нема да сообраќаат тешки товарни возила. Единствено ќе се пристапува до градежните парцели со приватни лесни патнички возила.

4. СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ДУП

Оваа глава од Извештајот се однесува на развојот во рамките на планскиот опфат без имплементација на предвидениот плански документ. Таканареченото *business as usual / do nothing* сценарио или состојба без имплементација на планскиот документ е прва опција што треба да се разгледа при секоја стратешка оценка чија цел е да обезбеди основа со која што понатаму треба да се споредат сите придобивки односно слабости од имплементацијата на планскиот документ.

Состојбата без имплементација на планскиот документ подразбира иднина на подрачјето на планскиот документ без имплементација на планираните активности од планскиот документ, односно продолжување на актуелната состојба онаква каква што е сега во моментот.

Влијанијата од состојбата без имплементација на планскиот документ може да се поделат во три групи:

1. Економски влијанија

2. Влијанија поврзани со животната средина

3. Социјални влијанија

1. Економски влијанија

- Успоредување на економскиот развој на територијата на планскиот опфат;
- Послаба атрактивност за инвестиции;
- Намалени буџетски приходи;
- Помали економски и финансиски придобивки од вработувања,
- Недостаток на индикатори за мониторинг на развојот;

2. Влијанија поврзани со животната средина

- Успорен одржлив развој;
- Можности за рециклирање на отпад
- Можности за користење на обновливи извори на енергија;

3. Социјални влијанија

- Губење на можноста за вработување,

- Губење на придобивки од идни потенцијални инвестиции директно или индиректно поврзани со планираната активност.

5. АНАЛИЗА НА АЛТЕРНАТИВИ

При изработката на ДУП за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово анализирани се алтернативи за просторната дистрибуција на комуналната и другата инфраструктура. Планскиот концепт е резултат на оваа анализа и следствено ги интегрира избраните алтернативи.

6. ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Со овој извештај се анализираат веројатните влијанија од реализација на домување во станбени згради и компатибилните намени. Планскиот опфат е утврден во подрачје во кое се присутни антропогени влијанија.

На локацијата не се застапени заштитени природни области, ниту пак се регистрирани објекти од културното наследство. Постојната бучава е во границите на дозволените вредности, со потенцијално сензитивни подрачја во непосредно опкружување.

6.1 Влијание врз население и човеково здравје

Со имплементацијата на Планот се очекува позитивно влијание врз населението. Тие влијанија би биле долгорочни и опфаќаат:

- Можности за нови работни места во текот на изградбата,
- Општо подобрување на социо-економските услови.

Од предвидените дејности, доколку не се применуваат соодветни мерки, можно е да се јават минимални загадувања

Имајќи предвид дека оваа Стратешка оцена на влијанијата се превзема во раната фаза на планските процес, со примена на соодветни мерки може да се влијае да се спречат загадувањата и да се заштити здравјето на луѓето.

6.2 Влијанија врз социо - економска состојба

Со реализацијата на ДУП за дел од У.Е."Беџиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово позитивно ќе влијае врз социо-економската состојба на населението, затоа што изградбата на планираните објекти за домување подразбира времено ангажирање на работна сила за потребите на изградбата, како и на инфраструктурата што ќе се реализира за задоволување на потребите на содржините што ќе се градат во рамките на урбаниот опфат.

Влијанијата од социоекономски аспект се исто така поврзани со забрзана урбанизација, со што би се стекнале услови за квалитетна реализација на содржини.

6.3 Влијанија врз квалитетот на амбиентниот воздух

При имплементацијата на ДУП за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово се очекуваат краткотрајни и просторно ограничени влијанија во текот на изградбата на објектите, заради реализацијата на земјените работи (прашина) и заради присуството на градежна механизација.

Во оваа фаза на планирање неможе да се предвиди појава на значајни влијанија врз квалитетот на воздухот. Се очекува зголемена фреквенција на возила за дотур на репроматеријали, суровини, енергенси како и транспорт на работна сила во и надвор од планскиот опфат. Отпадните гасови што ќе се појавуваат од работата на транспортните средства, ќе бидат во рамките на испуштањата како извори на загадување на амбиенталниот воздух од подвижни извори и овие загадувања на локациите и животната средина, неможат да се евидентираат, од причини што истите се мешаат со слични загадувања од транспортните средства кои што се движат по соодветните магистрални и собирни улици преку кои се пристапува до планскиот опфат.

Со оглед на редуцираниот обем на сообраќај во рамките на планскиот опфат, малата должина на планираниот пристап до објектите од градот, концентрирањето на паркинг просторот во локација, се смета дека нема да се даде дополнителен придонес кон нарушувањето на квалитетот на воздухот.

6.4 Влијание врз квалитет на површински и подземни води

Со имплементацијата на ДУП за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово потенцијално ќе бидат извршени влијанија врз квалитетот на водата во случај на несоодветно испуштање на санитарните и атмосферските отпадни води што ќе се генерираат во планскиот опфат.

При изградбата на објектите во рамките на урбаните опфати, присуство на градежна механизација можно е излевање на масти и масла, што евентуално би доспеале во подземјето.

Отпадни те води во планскиот опфат произлегуваат од: атмосферските врнежи, водите од одржување на хигиената на локациите и санитарната (фекална) отпадна вода.

Во моментот не постои целосно изградена водостопанска инфраструктура, освен делумно изведената водоводна мрежа и атмосферската канализација. За да се спречат

влијанијата врз квалитетот на површинските и подземните води ќе биде неопходно да се изведе целосно водоснабдителната мрежа и канализацијата за прифаќање на фекални отпадни води,

Доколку не се постапува со отпадните води на соодветен начин влијанијата би биле умерени и перманентни.

6.5 Влијание врз почва

Спроведувањето на ДУП за дел од У.Е."Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово може да предизвика негативни влијанија врз почвата од емисиите во воздухот предизвикани од механизацијата и транспортните средства во текот на изградбата.

Очекувани влијанија врз почвата, може да претставува неправилното третирање на отпадните санитарни води, како и отпадните атмосферски води, водите од испирањето на пополочените и асфалтираните површини, како и од неадекватното привремено одлагање на отпадот.

Како отпадни води, кои се појавуваат од фазата на процесот на работа, се сметаат; водите од атмосферските врнежи, водите од одржување на хигиената на локациите, санитарната отпадна вода.

Влијанијата од емисиите во воздухот во оперативната фаза може потенцијално да го нарушат квалитетот на почвата, заради седиментите на загадувачки материји емитирани во воздухот од транспортните средства. Несоодветно складирање на отпадот што ќе се генерира како резултат на функционирањето на објектите може да предизвика загадување на почвата.

Индириктно почвата може да се загади од емисиите на загадувачки материји во воздухот.

6.6 Влијанија поврзани со управување со отпад

Се очекува градежните работи при изведувањето на објектите и инфраструктурата да произведат извесна количина на шут и друг градежен отпад кој ќе се транспортира и депонира на локација за инертен отпад што ќе биде посочена од страна на општинските служби.

Од функционирањето на објектите во рамките на планскиот опфат најверојатно ќе се генерираат отпади со карактер на отпадот од домаќинствата. Овај отпад е во вид на; отпадоци од храна (14%), хартија и амбалажа (35%), метал (3%), стакло (4%), пластика (9%), гума (3%), и други предмети.

Исто така ќе се генерира и отпад од пакување. Не е можно да се претпостави какви видови на отпад ќе се генерираат, ниту пак може да се претпостават веројатните количества на генериран отпад.

6.7 Влијание од бучава

Основен генератор на бучава во планскиот опфат е сообраќајот.

Бучавата што ќе се генерира заради реализацијата на планираните објекти потенцијално ќе биде зголемена при инфраструктурно опремање на зоните и изградбата на објектите, соодветната инфраструктура и помошните објекти. Изворите на зголемена бучава се градежните машини и сообраќајните средства.

Во близина на планскиот опфат потенцијално се застапени сензитивни реципиенти на бучава, како што се објекти за домување. Влијанието од бучавата во текот на изградбата ќе биде краткотрајно и со соодветен режим на работа на градежните машини може да биде сведено на минимум.

Во текот на оперативната фаза бучава ќе се генерира од присуството на сообраќајни средства низ локациите. Најинтензивен сообраќај се очекува по улиците од кои се пристапува до планскиот опфат, додека низ самите пристапни улици не се очекува интензивен сообраќај. Од тие причини влијанието од бучавата ќе биде ниско.

6.8 Влијание врз флора и фауна, предел

Во планскиот опфат не е идентификувано постоење на ендемични, загрозени или реликтни видови од флората и фауната, како и карактеристични природни живеалишта.

Во секој случај со изведбата на планираните објекти ќе се намали вкупната површина под зеленило во градот Куманово.

Влијанијата врз флората и фауната ќе бидат негативни, но незначителни, а во зависност од обемот и времетраењето локални и долгорочни.

6.9 Влијание врз културно и историско наследство

Во поширокото опкружување не се застапени објекти и споменички целини односно не постои конфликт од изградбата на планираните објекти. Доколку при изведбата се откријат артефакти кои можат да укажат на постоење на археолошко наследство, ќе се применуваат мерки согласно закон, кои се опишани во поглавјето што ги третира мерките за заштита.

6.10 Влијание од несреќи и хаварии

Имплементацијата на планскиот документ може да има влијание од несреќи и хаварии кои може да бидат изразени преку:

- Ризик од електрична опасност
- Ризик од експлозија
- Ризик од пожар
- Ризик од земјотрес

Опасностите при користење на електрична енергија се познати, па поради тоа ова прашање треба да биде еден од аспектите при проектирање и изведба на објектите во состав на урбаните опфати.

Ризикот од експлозија и пожар е присутен како во фазата на изградба а особено во оперативната фаза на планираната активност.

Обемот и интензитетот на влијанијата од несреќи и хаварии, како во фазата на изградба така и во оперативната фаза детално ќе бидат прикажани во соодветната документација за оцена на влијанието од активноста што ќе се изведува во рамките на планскиот опфат.

6.11 Прекугранично влијание

Со имплементација на Планот не постои опасност од појава на прекугранични влијанија, ниту во фазата на изградба, ниту во оперативната фаза, заради одделеченоста на градот од границата со Србија и заради релативно малиот обем на работи поврзани со реализацијата на објектите и инфраструктурата.

7. ПРЕДВИДЕНИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА, НАМАЛУВАЊЕ И НЕУТРАЛИЗИРАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА

Влијанијата врз специфичните медиуми од животната средина ќе бидат елиминирани или ефективно намалени, доколку при спроведувањето на ДУП за дел од У.Е. "Бедиње" дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово бидат применети соодветни мерки за заштита кои се предмет на анализа во ова поглавје.

7.1 Мерки за намалување на влијанието врз население и човеково здравје

Имплементацијата на планскиот документ се очекува да нема влијание врз населението и човековото здравје.

7.2 Мерки за намалување на влијанието врз социо-економска состојба

Имплементацијата на планот позитивно ќе влијае на социо-економскиот развој; затоа не се препорачуваат мерки за заштита.

7.3 Мерки за намалување на влијанието врз квалитет на амбиентен воздух

Мерките за намалување на влијанијата врз амбиентниот воздух и климата од имплементација на планот предизвикани од емисија на гасови од превозните средства во текот на градбата ќе опфатат примена на:

- Редукција на емисиите од градежната механизација ќе се минимизира со рационална употреба на истите, односно нивно ставање во погон само во неопходниот оперативен временски период. Тоа ќе придонесе кон доведување на оваа емисија во контролирани рамки.
- Користење на горива со минимална застапеност на загадувачки материји како што се сулфурот (кај бензинот и дизелот), аромати, бензени (кај бензинот), и
- Користење на возила со ефикасни мотори на внатрешно согорување кои имаат мала

потрошувачка на гориво.

7.4 Мерки за намалување на влијанието врз квалитетот на површински и подземни води

Во текот на изградбата може да биде загрозен квалитетот на подземните води, заради манипулацијата со градежните машини и другите градежни активности (земјени работи и слично). Подземните води може да бидат загрозени од евентуално испуштање на масти и масла од градежните машини во текот на изградбата. Заради фактот што овие влијанија беа карактеризирани како краткотрајни, не се препорачуваат мерки за заштита, освен што организацијата на градилиштетот треба да обезбеди дека овие потенцијални влијанија ќе бидат сведени на минимум.

Како што беше напоменато во претходното поглавје, во експлоатациони услови водите можат да бидат загрозени од несоодветно испуштање на отпадни води, од несоодветно постапување со отпадот и потенцијално зголемени количества на отпад. За одведување на санитарните отпадни води од објектите во планскиот опфат е предвидено да се изврши приклучување на градската фекална канализација што завршува со соодветна пречистителна станица.

7.5 Мерки за намалување на влијанието врз почва

Со имплементацијата на планот ќе се извршат негативни влијанија на почвата, доколку несоодветно се управува со отпадните води и цврстиот отпад.

Од анализите што беа направени со цел заштита на квалитетот на водите беше утврдено дека испуштањето на отпадни води од објектите во планскиот опфат не претставува закана за подземните води на подрачјето, во случај да биде применето некое од решенијата предложени погоре, такашто почвите нема да бидат загрозени од несоодветно постапување со отпадните води.

За да се ублажат влијанијата врз квалитетот на почвата од несоодветно постапување со отпад, ќе се применуваат соодветни мерки што се опишани во овој Извештај.

7.6 Мерки за намалување на влијанието поврзано со управување со отпад

За избегнување на влијанијата врз животната средина, предизвикани од несоодветното управување со отпадот во оперативната фаза, ќе се применува принципот на хиерархија на отпадот, односно превенцијата, повторното користење, рециклажата, преработката, третманот и депонирањето на преостанатите количества на отпад што не може да се реупотреби. Садовите што ќе се користат за собирање и селектирање на отпадот треба да бидат поставени во градежната парцела.

Цврстиот отпад, кој нема употребна вредност ќе се одлага на депонија. На територијата на Кумановскиот регион, на коешто подрачје гравитира предметната локација, не постои санитарна регионална депонија, а комуналниот отпад ќе се транспортира и ќе се отстранува на општинската депонија Краста.

Особено е важно да се спомне дека во градот Куманово не постои систем за одделно собирање на опасната фракција на комунален отпад што се создава од домаќинствата и правните субјекти.

7.7 Мерки за намалување на влијанието од бучава

Генерално, со примена на постапки и опрема кои не генерираат прекумерна бучава, ќе се овозможи бучавата во планскиот опфат да биде во согласност со дозволените прагови на бучава утврдени со законските прописи.

Бучавата што ќе се генерира од функционирањето на објектите во планскиот опфат е од типот на комунална бучава и се пренесува во животната средина со релативно низок интензитет.

Бучава исто така ќе се создава од работата на моторните возила и од возилата што го подигнуваат отпадот; таа бучава се емитира на отворено и знаејќи дека воздухот е најдинамичен медиум, оваа бучава, многу брзо се распространува во животната средина и тоа со многу мал интензитет.

7.8 Мерки за намалување на влијанието врз флора и фауна и предел

Според Законот за заштита на природата (Сл. весник на РМ, бр.67/04, бр. 14/06 и бр.84/07) и Законот за животната средина (Сл. в. на РМ, бр.53/05, бр.81/05, бр.24/07, бр.159/08 и бр.83/09) потребна е примена на мерки за заштита на природата при планирањето и уредувањето на просторот кои треба строго да се почитуваат.

Со имплементацијата на планот нема да се извршат негативни влијанија на природниот предел на подрачјето. Во планскиот опфат ќе се реализира релативно голема површина под зеленило, што позитивно ќе придонесе кон заштитата на природата и пределот.

7.9 Мерки за намалување на влијанието врз културно и историско наследство

Согласно Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. весник на РМ“ бр. 24/08-пречистен текст и 91/09-измена и дополна), во просторните и урбанистички планови, врз основа на документацијата за недвижното културно наследство, задолжително се утврдуваат: плански мерки за заштита на спомениците на културата, како и насоки за определување на режимот на нивната заштита. Вградувањето соодветен режим за заштита на недвижното културно наследство во просторен и урбанистички план се врши според заштитно- конзерваторски основи за културно наследство (Согласно чл. 71 од Законот за заштита на културно наследство).

Во планскиот опфат не се застапени објекти или локалитето од интерес за заштита на културно-историското наследство.

Доколку во текот на изведување на градежните работи се дојде до археолошко наоѓалиште, изведувачот на работите е должен да постапи согласно член 65, од Законот за заштита на културно наследство.(Сл. Весник на РМ бр: 20/04, 115/07),и да го пријави откритието во смисла на член 129, став 2 од Законот за заштита на културно наследство.(Сл. Весник на РМ бр: 20/04, 115/07), да ги запре работите и да го обезбеди наоѓалиштето од евентуално оштетување и уништување како и од неовластен пристап и да ги зачува откриените наоди на место и состојба во која се најдени.

7.10 Мерки за намалување на влијанија од несреќи и хаварии

Во однос на намалувањето на влијанијата од електрична опасност, потребно е почитувањето на барањата вградени во законската и техничката регулатива во врска со безбедноста од електрична опасност. За заштита од пожари ќе се применуваат мерките од проектот за заштита од пожари, кој е составен дел на проектната документација.

7.11 Мерки за намалување на прекугранични влијанија

Имплементацијата на Планот нема да предизвика прекугранични влијанија, затоа не се препорачуваат мерки за намалување на влијанијата.

8. ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Целта на Планот за мониторинг на животната средина е следење на ефектите од спроведувањето на планскиот документ. Планот за мониторинг ги следи ефектите врз животната средина и врз здравјето на луѓето.

Планот треба да овозможи согледување на непредвидените негативни ефекти и превземање на соодветни дејствија за поправање на состојбата. Во случај на согледани негативни ефекти од спроведувањето на планскиот документ, органот кој го подготвува планскиот документ како и друго правно или физичко лице и здруженија на граѓани од областа на животната средина се должни за тоа да го известат органот на државна управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Основните цели и бенефитот од мониторингот на ефектите врз животната средина се:

- следење на имплементацијата на активностите предвидени со планскиот документ;
- следење на имплементацијата на мерките за контрола на влијанијата;
- да се обезбедат податоци за понатамошно следење на состојбите во животната средина;
- следење на состојбата во животната средина со цел навремено согледување на непредвидените влијанија од имплементацијата на Планот и управување со истите;
- да се потврди дека со примена на мерките за ублажување се зголемуваат придобивките во однос на заштитата на животната средина;
- утврдување кои активности треба да бидат превземени за редуцирање на влијанијата врз животната средина.

Со цел да се изврши мониторинг на ефективноста на Планот, потребно е следење на поставените индикатори и нивниот развој со што ќе се потврдат целите на Планот. За следење на индикаторите потребно е да се земат во предвид и податоците за тековната состојба на животната средина.

Следењето на состојбата на животната средина ја потврдува оправданоста и примената на предложените мерки за ублажување и нивната функционалност, што претставува голема придобивка во однос на заштитата на животната средина.

Табела 15 План за мониторинг на животната средина

Предмет	Цели	Индикатори	Мониторинг	Извори на верификација / надлежен орган
Население	Подобрување на квалитетот на живеењето и зголемување на животниот стандард	- Зголемен број на сезонски вработени во градежништвото во општината.	- Статистички и финансиски извештаи; - Финансиски извештаи	- Завод за статистика; - Општина Куманово
Биолошка и пределска разновидност	Заштита на биолошка и пределска разновидност	-Површина под зеленило	-Реализација на зеленилото во планскиот опфат	- Општина Куманово
Воздух	Заштита на квалитетот на воздухот	Добра градежна пракса	-Не е потребен мониторинг	-
Површински и подземни води	Заштита на квалитетот на површинските и подземните води	-Изведување на фекална канализациона мрежа	Приклучување на постојна канализациона мрежа	- Општина Куманово
Отпад	Минимизирање на отпадот, рециклирање, третман и соодветно депонирање	-Рециклирање од страна на домаќинствата --редовен одвоз на собраниот отпад	-Честота на собирање на отпадот -Стапка на рециклирање	- Општина Куманово
Бучава	Намалување на бучава	-Работно време на	-Мониторинг врз почитување на	-Општина Куманово

Предмет	Цели	Индикатори	Мониторинг	Извори на верификација / надлежен орган
		градилиштето	работното време на градилиштето	

9. НЕ-ТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ

Со Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16) и релевантните подзаконски акти, дефинирана е постапката за Стратегиска оцена на животната средина. Во тој однос, Законот е во целост усогласен со соодветната Директива на ЕУ (2001/52/ЕС) и Протоколот за стратегиска оцена на животната средина кој произлегува од Конвенцијата за оцена на влијанијата врз животната средина во прекуграничен контекст-Еспоо Конвенција.

Со цел навремено да се согледаат можните негативни влијанија врз животната средина, социо-економскиот развој и здравјето на луѓето, како и да се превземат соодветни корективни мерки, согласно член 65, став 2 од законот за животна средина се налага потребата од спроведување на Стратегиска оцена на животната средина на измена i dopolna на Детален урбанистички план за УЕ Гоце Делчев, дел од УБ 29, Куманово – Општина Куманово.

За да може Оцената на влијанијата врз животната средина од планови и програми соодветно да се имплементира, потребна е меѓуресорска соработка. Во процесот треба да бидат вклучени засегнатите страни, вклучувајќи ги општина Куманово, другите надлежните министерства, невладиниот и приватниот сектор.

Извештајот за стратегиската оцена на животната средина содржи информации за целите на животната средина утврдени со релевантни стратегии, планови и програми, а кои имаат допирни точки со анализираната урбанистичка планска документација.

Овој Извештај исто така ги опишува целите на ДУП за дел од У.Е. ”Бедиње” дел од Урбан Блок 85, Општина Куманово, неговата содржина, опфат и предмет. Се утврдува состојбата на животната средина на подрачјето и во неговото пошироко окружување, со цел идентификација на можните повредливи медиуми за кои особено треба да се води сметка при реализацијата на ДУП. Се разгледуваат и алтернативи во однос на намената на користење на земјиштето, видот на потребната инфраструктура и стандардите за животна средина што би можеле да се применуваат.

Целта на постапката за стратегиска оцена на животната средина е идентификација и анализа на влијанијата врз животната средина, животот и здравјето на луѓето кои би произлегле со имплементација на планскиот документ. Постапката се спроведува уште во фазата на планирање со цел сите идентификувани влијанија, односно соодветните мерки за елиминирање или контрола на влијанијата, да се предвидат во најраната фаза на подготовката на документот.

Целта на планот е поефективна реализација на намената на објектите во планскиот опфат дадени во постојниот ГУП и ДУП и постојната законска регулатива.

Урбанистичкиот план во целост ќе се усогласи со насоките и смерниците дефинирани со Просторниот план на РМ, Програмата за развој на Североисточниот плански регион, Националниот план за заштита на животната средина (НЕАП 2) и други релевантни стратешки и плански документи.

Со изработката на ДУП се иницира натамошното планирање / проектирање со цел да се овозможи изградба на основни и компатибилни класи на намени на користење на земјиштето, спрема интересот на приватни инвеститори. Притоа, ќе се влијае на времено нгажирање на работна сила во текот на изградбата итн.

Со анализираниот план предвидени се следните наменски употреби на земјиштето (согласно член 28 од правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање): А1- домување во станбени куќи, како и компатибилна класа на намена - Б1 – мали комерцијални и деловни намени. Максимално дозволениот процент на учество на единечна компатибилна класа на намена во однос на основната класа на намена во планот А1 изнесува - 30%.

Анализата на инфраструктурните системи ги опфаќа следните области:

- Сообраќајна инфраструктура;
- Водоснабдување и канализација;
- Електрични инсталации, и телекомуникации.

Зоните се утврдени во урбаното подрачје на град Куманово во кое се присутни антропогени влијанија. Спрема тоа, може да се каже дека:

- Квалитетот на воздухот е повремено нарушен заради сообраќајот и индустријата. Постојната бучава се должи на сообраќајот.
- Во зоните ќе се изврши едноставно приклучување на објектите на постојната комунална, енергетска и телекомуникациска инфраструктура.
- Во градот не се застапени заштитени природни области.
- Објектите и споменичките целини во состав на заштитеното културно наследство не се наоѓаат во близина на зоните во кои ќе се реализира планскиот опфат.

Познавајќи го предметот на Урбанистичкиот план и состојбата на животната средина, се идентификуваат потенцијалните влијанија од имплементацијата на планот врз:

- здравјето на луѓето,
- флората, фауната,
- почвата,
- водата,
- воздухот и климата,
- бучавата,

- културното наследство (каде се вклучени архитектонското и археолошкото наследство)
- пределот,
- и др.

При идентификувањето на влијанијата се користи квалитативна проценка на нивниот ефект, односно истите се оценуваат како: секундарни, кумулативни, синергистички, краткорочни, среднорочни и долгорочни, трајни и привремени, позитивни и негативни ефекти.

Анализираните влијанија се систематизирани на следниот начин:

- Од имплементацијата на планот позитивно ќе се влијае на социо-економскиот развој на подрачјето;
- Влијанијата врз водите, почвата, пределот, бучавата, воздухот и климата и управувањето со отпадот можат да се минимизираат преку примена на соодветни мерки, како што се: доизградба на комуналната инфраструктура во планскиот опфат и приклучување на објектите; обеабедување на цоволен број на садови за собирање на отпадот и редовно подигање на отпадот; реализација на зелените површини утврдени со планот;
- Подземните води се потенцијално загрозиени во текот на изградбата заради присуството на градежна механизација во услови на релативно висока водопропусност на почвата. Ова влијание е краткорочно и може да се избегне со добра градителска пракса, односно оптимално организирање на работата на градежните машини; Санитарните отпадни води ќе се пречистуваат во градската пречистителна станица, додека атмосферските отпадни води ќе се испуштат во постојната атмосферска канализација.
- Влијанијата врз флората и фауната не се значајни; Најважна мерка со цел заштита на флората и фауната е реализацијата на зеленилото што се планира во рамките на планскиот опфат:

Влијанијата од незгоди, хаварии и технолошки катастрофи можат да се намалат со примена на добра градежна пракса и со спроведување на мерки за заштита од пожари и мерки за заштита од технолошки катастрофи што ќе се предвидат со проектната документација за објектите.

Не е утврдено влијание врз културното наследство, меѓутоа доколку при спроведувањето на градежните работи се откријат потенцијални наоѓалишта на артефакти и објекти со потенцијална културна вредност, ќе се постапува согласно законските одредби што ја регулираат оваа материја;

Заради карактерот на стратешката оцена, за да се утврди степенот на постигнувањето на целите на животната средина, воспоставени се индикатори, како составен дел од планот за мониторинг на животната средина што ќе треба да се спроведува во оперативната фаза на урбаните опфати. Покрај индикаторите, утврдена е и честотата на мерењата и надлежните органи за спроведување на мерењето.

10. ИНФОРМАЦИИ ЗА ОДРЖАНА ЈАВНА РАСПРАВА

Во овој дел од извештајот се пренесени детали од одржаната јавна расправа за нацрт Извештајот за стратегиска оцена на животната средина.

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

1. Државна урбанистичка планска документација за УЕ Гоце Делчев, дел од УБ 29, Куманово, Општина Куманово
2. Просторен план на Република Македонија (2002 – 2020)
3. Втор национален еколошки акционен план на РМ (2006)
4. Програма за развој на Североисточниот плански регион
5. Стратегија за регионален развој
6. Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Р.М. бр. 142/15)

ПРИЛОЗИ

Прилог 1 Документ за регистрирана дејност за изготвувачот

Прилог 2 Потврда за положен стручен испит за СОЖС

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
Скопје

Број 07-1835/13
22.04 2010, година

ПОТВРДА

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

ПЕТРОВСКА Богољуб АНА дипломиран инженер архитект од Скопје, родена на 06.07.1962 година, во Скопје, Република Македонија, на ден 12.03.2010 година го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратегиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање, и се стекна со статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина, со тоа се стекнува со право да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

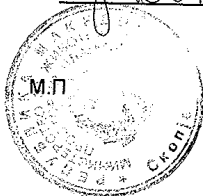
Оваа потврда се издава врз основа на член 68 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр.53/05; 81/05; 24/07;159/08; 83/09 и 48/10).

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер,
Др. Нешати Јакупи

Комисија за полагање на стручен испит
за стратегиска оцена на животната
средина

Претседател,
Мр. Јадранка Иванова

Прилог 3 Листа на учесници на јавната расправа

Прилог 4 Објава за одржување на јавна расправа во врска со нацрт извештај за стратегиска оцена на животната средина

Прилог 5 Одлука за спроведување на стратегиска оцена на влијанија и определување на обемот на стратегиската оцена на влијанијата

Прилог 5 Мислење по Нацрт извештај за стратегиска оцена на животната средина издадено од Министерството за животна средина и просторно планирање